

FELHÍVÁS

Az önkormányzati tulajdonban lévő épületállomány energetikai felújításának megvalósítására, megújuló energiaforrások fokozott bevonásával, megyei területi szereplők részére

A Felhívás címe: Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése

A Felhívás kódszáma: TOP-3.2.1-16

Magyarország Kormányának felhívása az önkormányzatok és többségi önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok¹ számára, az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés megvalósítása érdekében.

A Kormány a Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatását. A cél elérését a Kormány a magyarországi önkormányzatok együttműködésével tervezi megvalósítani, a jelen felhívásban foglalt feltételek mentén.

Az együttműködés keretében a Kormány vállalja, hogy:

- A felhívás feltételeinek megfelelő projekteket **vissza nem térítendő támogatásban részesíti**, a rendelkezésre álló forrás erejéig.
- A támogatási előleggel kapcsolatos feltételeknek megfelelő támogatott **projekteknek a projekt részére megítélt támogatás legfeljebb 100%-ának megfelelő előleget** biztosít.

A támogatási kérelmet benyújtó szervezetek az együttműködés keretében vállalják², hogy:

- projektjük megvalósításával hozzájárulnak az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság céljának eléréséhez;
- a kapott támogatáson felül önerőből finanszírozzák a projektet;

¹ Támogatási kérelmet azok a szervezetek nyújthatnak be, amelyek maradéktalanul megfelelnek a felhívás jogosultsági feltételeinek. Kérjük a támogatási kérelem benyújtása előtt tanulmányozza a részletes jogosultsági feltételeket a 3. és 4. fejezetekben.

² A támogatási kérelem benyújtására és megvalósítására számos egyéb feltétel vonatkozhat. Kérjük, tanulmányozza át ezeket a felhívás további fejezeteiben.

Tartalomjegyzék

1.	A tervezett fejlesztések háttere	5
1.1.	A felhívás indokoltsága és célja	5
1.2.	A rendelkezésre álló forrás	5
1.3.	A támogatás háttere	6
2.	Ügyfélszolgálatok elérhetősége	6
3.	A projektekkel kapcsolatos elvárások	6
3.1.	A projekt keretében megvalósítandó tevékenységek	6
3.1.1.	Önállóan támogatható tevékenységek	6
3.1.1.1.	Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek:	8
3.1.1.2.	Választható önállóan támogatható tevékenységek:	8
3.1.2.	Önállóan nem támogatható tevékenységek:	8
3.1.2.1.	Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:	9
3.1.2.2.	Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:	9
3.2.	A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	11
3.3.	Nem támogatható tevékenységek	12
3.4.	A projekt műszaki, szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások	13
3.4.1.	Műszaki, szakmai tartalommal kapcsolatos elvárások	13
3.4.1.1.	Műszaki és szakmai elvárások	13
3.4.1.2.	Esélyegyenlőség és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások	26
3.4.1.3.	Egyéb elvárások	28
3.4.2.	Mérföldkövek tervezésével kapcsolatos elvárások	28
3.4.3.	A projekt szakmai megvalósítása során a közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó elvárások ..	29
3.4.4.	A projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos egyéb elvárások	29
3.5.	A projektvégrehajtás időtartama	29
3.5.1.	A projekt megkezdése	29
3.5.2.	A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam	29
3.6.	Projektekkel kapcsolatos egyéb elvárások	30
3.6.1.	A projekt területi korlátozása	30
3.6.2.	A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek	30
3.7.	Indikátorok, szakpolitikai mutatók, adatszolgáltatás	30
3.7.1.	Indikátorok	30
3.7.2.	Szakpolitikai mutatók	32
3.7.3.	Egyéni szintű adatgyűjtés ESZA forrásból megvalósuló felhívások esetén	32
3.8.	Fenntartási kötelezettség	32
3.9.	Biztosítékok köre	32

3.10. Önerő	32
4. A támogatási kérelmek benyújtásának feltételei	32
4.1. Támogatást igénylők köre	32
4.2. Támogatásban nem részesíthetők köre	33
4.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja	33
4.4. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok	33
4.4.1. Kiválasztási eljárásrend	33
4.4.2. Kiválasztási kritériumok	34
5. A finanszírozással kapcsolatos információk.....	41
5.1. A támogatás formája.....	41
5.2. A projekt maximális elszámolható összköltsége.....	41
5.3. A támogatás mértéke, összege	41
5.4. Előleg igénylése	42
5.5. Az elszámolható költségek köre	42
5.6. Az elszámolhatóság további feltételei.....	48
5.7. Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások	53
5.8. Nem elszámolható költségek köre	54
5.9. Az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések.....	55
5.9.1. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok	55
6. csatolandó mellékletek listája.....	56
6.1. A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó mellékletek listája.....	56
6.2. A támogatási szerződéshez csatolandó mellékletek listája	57
6.3. Az első kifizetési kérelemhez csatolandó mellékletek listája	57
7. További információk	57
8. A felhívás szakmai mellékletei	58

A Felhívás elválaszthatatlan része az Általános Útmutató a Felhívásokhoz (a továbbiakban: ÁÚF), valamint a Pénzügyi Elszámolási Útmutató c. dokumentum és kapcsolódó mellékletei (pénzügyi összesítők), amelyek hatályos verziója megtalálható a www.szechenyi2020.hu honlapon.

A Felhívás, a szakmai mellékletek, az ÁÚF, a Pénzügyi Elszámolási Útmutató és kapcsolódó mellékletei (pénzügyi összesítők), valamint a támogatási kérelem adatlap együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt.

Amennyiben jelen Felhívásban foglaltak valamely fejezet tekintetében eltérnek az ÁÚF-ban vagy a Pénzügyi Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános előírásoktól, és az eltérés tényére kifejezett hivatkozás történik, akkor a jelen dokumentumban szabályozottak az irányadók.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a Felhívás, az ÁÚF, a Pénzügyi Elszámolási Útmutató, a támogatási kérelem adatlap, továbbá ezek kapcsolódó dokumentumai esetén az Irányító Hatóság, illetve a Miniszterelnökség a változtatás jogát fenntartja, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a www.szechenyi2020.hu honlapon megjelenő közleményeket!

1. A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK HÁTTERE

1.1. A felhívás indokoltsága és célja

A **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)** stratégiai célja az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés ösztönzése, csatlakozva a globális erőfeszítésekhez. Bár a klímaváltozás alapvető okainak nagy része a városias térségekben összpontosul, a széndioxid-kibocsátás csökkentés és az erőforrás-hatékonyság megvalósítása valamennyi településen kihívást jelent, így a város-vidék együttműködés is nagy szerepet kaphat a célkitűzések megvalósításában.

A beavatkozások elengedhetetlenek a 2012/27/EU irányelv szerinti energiahatékonysági illetve a 2009/28/EK irányelv szerinti megújuló energia részarányra vonatkozó kötelezettségek tagállami teljesítéséhez. Mindezek hozzájárulnak a hazai és az EU 2020 célok megvalósításához. A támogatásban részesülő projektek megvalósulása hozzájárul a Nemzeti Reform Programban kitűzött 92 PJ 2020-ra elérhető primerenergia-megtakarítási célérték eléréséhez illetve a Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Tervében 2020-ra kitűzött 14,65%-os megújuló energia részarány eléréséhez.

Az intézkedés átfogó célja a felhívásban meghatározott önkormányzati intézmények hatékonyabb energiahasználatának, racionálisabb energiagazdálkodásának elősegítése, amelyen belül alcélként jelenik meg:

- Többségi önkormányzati és/vagy Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság(ok) tulajdonában lévő épületek illetve infrastrukturális létesítmények energiahatékonyságot célzó felújítása és fejlesztése, amennyiben az egyes beruházások a fosszilis energiahordozókból származó üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátásának csökkentését szolgálják;
- a hazai megújuló energiaforrások fokozottabb használata, mivel az elmarad az EU átlagtól, ugyanakkor Magyarország ilyen jellegű potenciálja több területen is kimagasló. Ezért további cél a projektek keretein belül a megújuló energiaforrások elérhetőbbé tétele, használatának ösztönzése, népszerűsítése.

Tárgyi felhívás a területi szereplők Kormány által elfogadott integrált területi programjainak a megvalósítását szolgálja.

Jelen konstrukció keretében kizárólag olyan támogatási kérelmek támogathatóak, amelyek megfelelnek a fenti célkitűzésnek.

1.2. A rendelkezésre álló forrás

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg, összes elszámolható költség alapon³: 27 050 millió Ft. A területi egység számára rendelkezésre álló forrás meghatározása és a támogatási kérelmek várható darabszáma a felhívás területi egységre vonatkozó terüleetspecifikus mellékletében található.

Jelen felhívás forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

A támogatott támogatási kérelmek várható száma: 126-253 db.

³ Az operatív programban rögzítettek alapján.

1.3. A támogatás háttere

Jelen felhívást a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága hirdeti meg a 1005/2016. (I. 18.) Kormányhatározatban szereplő éves fejlesztési keret alapján.

2. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a Széchenyi 2020 ügyfélszolgálathoz a **06/1 896-0000**-ás, normál díjazású telefonszámon, ahol hétfőtől csütörtökig 8:30-16 óráig, pénteken 8:30-14 óráig fogadják hívását.

Kérjük, kövesse figyelemmel a felhívással kapcsolatos közleményeket a www.szechenyi2020.hu oldalon, ahol a Széchenyi 2020 ügyfélszolgálat elektronikus elérhetőségeit is megtalálhatja!

3. A PROJEKTEKKEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

Kérjük, hogy a támogatási kérelem összeállításakor vegye figyelembe, hogy a **projekteknek**⁴ meg kell felelniük különösen a következőknek:

3.1. A projekt keretében megvalósítandó tevékenységek

3.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek támogathatóak önállóan:

a) Önkormányzati tulajdonú épületek⁵ energiahatékonyság-központú fejlesztése, külső határoló szerkezeteik korszerűsítése által

Épületek hőtechnikai jellemzőinek javítása, az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló, a felhívás megjelenésekor hatályos 7/2006 (V. 24.) TNM rendelet (továbbiakban: TNM rendelet) 6. § (5) és (6) bekezdéseinek b) pontjaiban megfogalmazott „**hazai vagy uniós pályázati forrás**” felhasználása esetében alkalmazandó

⁴ Id. **Projekt**: Azok a műszaki, pénzügyi, energetikai szempontból összefüggő beruházások tekintendők egy projektnak, melyek **kizárólag egy darab -önálló energetikai rendszerrel és önálló helyrajzi számmal rendelkező- épület** (pl: középület, műemlék épület, helyi védelem alatt álló épület, sportlétesítmény, szabadiórs létesítmény stb.), **vagy egy darab épületegyüttes** épületenergetikai korszerűsítését célozza meg.

Épületegyüttes: Olyan egymáshoz közel eső épületek együttese, csoportja, melyeket a **fejlesztés előtt és/vagy után egy közös hő- és/vagy villamos energetikai rendszer lát el**. Amennyiben az adott **épületegyüttes több önálló helyrajzi számmal rendelkező épületből áll** (pl. közös fallal rendelkező épületek esetén), úgy az épületegyüttes **külön helyrajzi számmal** rendelkező épületének a külső határoló szerkezetei, valamint az önálló hő és/vagy villamos energetikai rendszere **önmagában is korszerűsíthető!**

Összetett beruházás: Annyi "Projekt", ami maximum 10 db épületet tartalmaz, egy támogatási kérelemben történő benyújtását nevezzük összetett beruházásnak. Összetett beruházás esetén is minden szakmai mellékletből (Projekt Terv, Indikátor számítás, Pénzügyi mutató számítás, Műszaki szakértői nyilatkozatok ...stb) csak 1-1 darabot kell benyújtani, az összetett beruházásra vonatkozó adatokkal feltöltve. Ez esetben a felhívásban foglalt feltételeknek a teljes beruházásra vetítve kell teljesülniük (pl. elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások, a **BMR-nek is meg kell felelnie!**)

⁵ Id. 3.4.1.1. 3) pont

követelményeknek megfelelően a külső határoló szerkezetek (beleértve a pince- és zárófödémeket vagy a fűtött tetőteret határoló szerkezeteket) utólagos szigetelésével (szükség esetén a lábazat hő és vízszigetelése és a talajon fekvő padló hő és vízszigetelése is támogatható), külső nyílászárók cseréjével vagy korszerűsítésével (hővisszanyerős szellőzővel ellátott ablakokra történő csere is támogatható), vagy az épületek nyári, passzív hővédelmének javításával. Műemléki illetve a helyi védelem alatt álló épületek esetében a homlokzatok fűtött tér felé eső (belső oldali) hőszigetelése is támogatható, amennyiben a műemléki vagy a helyi védelem alátámasztásra, illetve a páratechnikai számítás benyújtásra kerül.

b) Fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje, és/vagy a kapcsolódó fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése, amennyiben az épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik:

- hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje (meglévő fosszilis alapú hőtermelő cseréje korszerűbb fosszilis alapú hőtermelőre vagy biomassza kazánrendszer telepítése);
- fosszilis alapú távhőellátásban részesülő épületeknél a kedvezményezett tulajdonában lévő szekunder oldali gépészeti elemek korszerűsítései (A távhőszolgáltató tulajdonában lévő, jellemzően primer oldali gépészeti elemek kivételével, mert azok felújítása KEHOP-ból történhet. Továbbá a távhőszolgáltatás helyett más hőtermelő beépítése, azaz a távhőszolgáltatásról való leválás nem támogatott.);
- fűtési és HMV rendszer korszerűsítése, cseréje;
- hőleadó berendezések korszerűsítése, cseréje, szükség esetén a kapcsolódó kéménytechnikai fejlesztések elvégzésével;
- épületgépészeti intelligens szabályzási rendszerek kiépítése, fejlesztése (épületek energetikai szabályzását, vezérlését biztosító rendszerek fejlesztése, hiányuk esetén ezek kiépítése, az ehhez szükséges mérési pontok kialakítása, központi épületenergiamenedzsment rendszerek kialakítása, a mérési eredmények gyűjtését, feldolgozását, megjelenítését biztosító fejlesztések megvalósítása).

c) Napkollektorok telepítése és hőközlő rendszerre kötése, amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik:

- napsugárzás energiatartalmát hasznosító berendezés és a kapcsolódó szerkezeti- és tartóelemek beszerzése és telepítése; statikai szakvélemény alapján a tetőszerkezet érintett teherhordó elemeinek megerősítése; az épületgépészeti rendszerben működéshez szükséges eszközök, berendezések telepítése (pl.: kollektorköri vezérlőegység, termosztatikus szabályozószelep, tágulási tartály, hőcserélős melegvíztároló, hőátadó rendszer gépészeti elemei, szigetelt csővezeték rendszer, szivattyúk).

d) Maximum háztartási méretű kiserőmű (HMKE) fotovillamos rendszer kialakítása saját villamosenergia-igény kielégítése céljából:

- napelemek és tartóelemeik beszerzése és telepítése; statikai szakvélemény alapján a tetőszerkezet érintett teherhordó elemeinek megerősítése; a helyi elektromos rendszerhez illetve a hálózathoz való csatlakozáshoz szükséges elemek (pl. inverterek, kétirányú mérők) beszerzése a belső csatlakozáshoz elengedhetetlenül szükséges hálózatfejlesztések és ezek kiépítésének költségei; megtermelt villamos energiát mérő és rögzítő eszközök.

e) Hőszivattyú rendszerek telepítése és hőközlő rendszerre kötése, amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik:

- Primer és szekunder oldalak kialakítása; beüzemelés, hőszivattyú energiaellátását biztosító energiavételezési pont(ok) kialakítása, szabályzó rendszer kialakítása, monitoring rendszer

kialakítása és telepítése, amellyel a COP, SPFprim értékek számíthatók és ellenőrizhetők; Thermal Response Test (TRT) elvégzése, a berendezés telepítése.

f) **Fosszilis- vagy vegyes- (fosszilis és megújuló egyaránt) vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre, vagy hulladékhőt hasznosító rendszerre való csatlakozás megteremtése** (a felhívás 3.3 /j) pontjában leírtak kivételével), amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába esik, továbbá ezen tevékenységekre más konstrukcióból nem igényeltek támogatást. (Nyilatkozattal szükséges igazolni, hogy a csatlakozás nem a felhívás 3.3./j. pontjában leírt módon valósul meg!):

- Bekötővezeték megépítése a primer oldali hőfogadóig;
- Primer oldali hőfogadó rendszer kialakítása/felújítása beleértve a hőellátó rendszerhez (szekunder rendszer) való csatlakozás kiépítését.
- Az erőművi, ipari hulladékhő (pl. kondenzációs hő, füstgázhő, sarjűgőz...stb.), mint alternatív energiaforrás hasznosítása

g) **Megyei önkormányzati konzorciumvezetői szinten összefogott és koordinált, a helyi önkormányzati konzorciumi tagok Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) felülvizsgálata illetve átdolgozása Fenntartható Energia és Klíma Akciótervvé (SECAP) vagy a saját SECAP-juk kidolgozása és/vagy a megye területén működő Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek SECAP-jainak összefogása.**

Az intézkedés keretében megvalósuló tevékenységet illetően kizárólag a megyei önkormányzat, mint konzorciumvezető a támogatásra jogosult, aki koordinálja, szakmailag támogatja ezen tevékenységeket és rendszeres konzultációt folytat a nemzeti és/vagy regionális „Covenant koordinátorral”, a konzorciumi tagokkal (akik csak a helyi önkormányzatok lehetnek) és a Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező településközösségekkel és településekkel.

Megyei önkormányzat, mint konzorciumvezető által a felhívás keretében csak 1 támogatási kérelem nyújtható be, ami az alábbiakat tartalmazhatja:

- A helyi önkormányzat, mint konzorciumi tag által a saját akciótervének vonatkozásában végzendő szükséges adatgyűjtések, felmérések elvégzése, az akcióterv (SEAP) felülvizsgálata és átdolgozása, vagy a saját SECAP-juk kidolgozása, továbbá a tag csatlakozása a Covenant of Mayors (Európai Polgármesterek Szövetsége) szervezethez és annak vonatkozó programjához;
- A megye területén működő Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek (akik nem lehetnek konzorciumi tagok) SECAP-jainak kidolgozása és a Közösség csatlakozása a Covenant of Mayors (Európai Polgármesterek Szövetsége) szervezethez és annak vonatkozó programjához.

3.1.1.1. Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek:

Nem releváns.

3.1.1.2. Választható önállóan támogatható tevékenységek:

Nem releváns.

3.1.2. Önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében az alábbi tevékenységek önállóan nem támogathatóak:

3.1.2.1. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében önállóan nem, csak a 3.1.1. fejezetben felsorolt tevékenységekkel együtt támogatható, kötelezően megvalósítandó tevékenységek:

- a) Akadálymentesítés – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében, az akadálymentesítésre vonatkozó feltételek alapján;
- b) Azbesztmentesítés – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében, az azbesztmentesítésre vonatkozó feltételek alapján;
- c) Nyilvánosság biztosítása – jelen felhívás 3.4 fejezetében az nyilvánosság biztosítására vonatkozó feltételek alapján;
- d) Képzési anyag kidolgozása, képzés tartása - jelen felhívás 3.4 fejezetében, a képzés biztosítására vonatkozó feltételek alapján;
- e) Műemléki vagy a helyi védettséget megalapozó érték megőrzése – amennyiben releváns, jelen felhívás 3.4 fejezetében, az értékek megőrzésének biztosítására vonatkozó feltételek alapján.

3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

A felhívás keretében önállóan nem, csak a **3.1.1./a)** tevékenységgel együtt támogathatók az alábbi tevékenységek:

- a) **Fosszilis energiahordozó alapú hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje, és/vagy a kapcsolódó fűtési és HMV rendszerek korszerűsítése**, amennyiben az épület NEM esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába. Műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek esetén ilyen esetben a felhívás 3.4.1.1/12 és 13) pontjában leírtak szerinti mértékben kell a 3.1.1/a) pontban előírt tevékenységet elvégezni:
 - hőtermelő berendezések korszerűsítése, cseréje (meglévő fosszilis alapú hőtermelő cseréje egy korszerűbb fosszilis alapú hőtermelőre vagy biomassza kazánrendszer telepítése);
 - fosszilis alapú távhőellátásban részesülő épületek szekunder oldali gépészeti korszerűsítései (A távhőszolgáltató tulajdonában lévő, jellemzően primer oldali gépészeti elemek kivételével, mert azok felújítása KEHOP-ból történhet. Továbbá a távhőszolgáltatás helyett más hőtermelő beépítése, azaz a távhőszolgáltatásról való leválás sem támogatható.);
 - fűtési és HMV rendszer korszerűsítése, cseréje;
 - hőleadó berendezések korszerűsítése, cseréje, szükség esetén a kapcsolódó kéménytechnikai fejlesztések elvégzésével;
 - épületegyüttes hőenergetikai rendszerének épületekre történő szétválasztása, hőtermelő helyiség (kazánház) kialakításával, gázvezeték kiépítésével, amennyiben a fejlesztés utáni külön hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületek összesített számított energiafogyasztása kevesebb, mint a fejlesztés előtti állapotban lévő épületegyüttes energiafogyasztása, azaz a szétválasztás energia megtakarítással jár;
 - egymáshoz közel eső, önálló hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületek épületegyüttes alakítása, közös hőenergetikai rendszer megvalósításával, amennyiben a fejlesztés utáni közös hőenergetikai rendszerrel rendelkező épületegyüttes összesített

- számított energiafogyasztása kevesebb, mint a fejlesztés előtti állapotban lévő épületek energiafogyasztása, vagyis az egyesítés energia megtakarítással jár;
- épületgépészeti intelligens szabályzási rendszerek kiépítése, fejlesztése (épületek energetikai szabályzását, vezérlését biztosító rendszerek fejlesztése, hiányuk esetén ezek kiépítése, az ehhez szükséges mérési pontok kialakítása, központi épületenergia-menedzsment rendszerek kialakítása, a mérési eredmények gyűjtését, feldolgozását, megjelenítését biztosító fejlesztések megvalósítása).
- b) Napkollektorok telepítése és hőközlő rendszerre kötése,** amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület NEM esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába. Műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek esetén ilyen esetben a felhívás 3.4.1.1/12 és 13) pontjában leírtak szerinti mértékben kell a 3.1.1/a) pontban előírt tevékenységet elvégezni:
- napsugárzás energiataralmát hasznosító berendezés és a kapcsolódó szerkezeti- és tartóelemek beszerzése és telepítése; statikai szakvélemény alapján a tetőszerkezet érintett teherhordó elemeinek megerősítése; az épületgépészeti rendszerben működéshez szükséges eszközök, berendezések telepítése (pl.: kollektorköri vezérlőegység, termosztatikus szabályozószelep, tágulási tartály, hőcserélős melegvíztároló, hőátadó rendszer gépészeti elemei, szigetelt csővezeték rendszer, szivattyúk).
- c) Hőszivattyú rendszerek telepítése és hőközlő rendszerre kötése,** amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület NEM esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába. Műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek esetén ilyen esetben a felhívás 3.4.1.1/12 és 13) pontjában leírtak szerinti mértékben kell a 3.1.1/a) pontban előírt tevékenységet elvégezni:
- Primer és szekunder oldalak kialakítása; beüzemelés, hőszivattyú energiaellátását biztosító energiavételezési pont(ok) kialakítása, szabályzó rendszer kialakítása, monitoring rendszer kialakítása és telepítése, amellyel a COP, SPFprim értékek számíthatók és ellenőrizhetők; Thermal Response Test (TRT) elvégzése, a berendezés telepítése.
- d) Fosszilis- vagy vegyes- (fosszilis és megújuló egyaránt) vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre, vagy hulladékhőt hasznosító rendszerre való csatlakozás megteremtése** (a felhívás 3.3/j) pontjában leírtak kivételével), amennyiben az energiaforrást alkalmazni kívánó épület NEM esik legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába, továbbá ezen tevékenységekre más konstrukcióból nem igényeltek támogatást. (Nyilatkozattal szükséges igazolni, hogy a csatlakozás nem a felhívás 3.3./j. pontjában leírt módon valósul meg!) Műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek esetén ilyen esetben a felhívás 3.4.1.1/12 és 13) pontjában leírtak szerinti mértékben kell a 3.1.1/a) pontban előírt tevékenységet elvégezni:
- Bekötővezeték megépítése a primer oldali hőfogadóig;
 - Primer oldali hőfogadó rendszer kialakítása/felújítása beleértve a hőellátó rendszerhez (szekunder rendszer) való csatlakozás kiépítését.
 - Az erőművi, ipari hulladékhő (pl. kondenzációs hő, füstgáz hő, sarjűgőz...stb.), mint alternatív energiaforrás hasznosítása

A felhívás keretében önállóan nem, csak legalább a **3.1.1./a); b); c); d); e); f)** tevékenység valamelyikével együtt támogathatók az alábbi tevékenységek:

- e) Az adott épülethez kapcsolódó, már meglévő, kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése:**
- Világítótest és kapcsolódó villamos és rögzítő szerkezeti elemek beszerzése, beszerelése;

- Az érvényben lévő előírásoknak nem megfelelő, meglévő elektromos vezeték-szakaszok felújítása, cseréje (új vezeték-szakaszok kiépítése nem támogatható);
- Vezérlés, automatika beszerzése, beépítése;
- Intelligens világítási rendszerek kiépítése.

f) Központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése:

- meglévő, központi szellőző- és légkondicionáló berendezések korszerűsítése vagy cseréje;
- hővisszanyerő berendezés beépítése;
- hővisszanyerős szellőzőrendszer kiépítése
- légcsatornák, vezetékek felújítása, szigetelése illetve, indokolt esetben, cseréje;
- nyílászáró cseréhez kapcsolódóan fellépő, az adott támogatható funkciót ellátó helyiségben már meglévő, speciális tevékenységek (pl. vegyi fülkék, laborok) folytatásához, gázterv alapján igazoltan előírt, helyi hő és füstelszívó rendszer kiépítése.

3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A Felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása keretében megvalósuló infrastruktúra kialakításának/fejlesztésének támogatása **a tulajdonos szintjén** abban az esetben nem minősül az Európai Unió működéséről szóló szerződés (továbbiakban: EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak, amennyiben az elszámolható költségek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény alapján települési önkormányzatok vagy a Magyar Állam tulajdonába kerülő eszközökhöz kapcsolódó beruházásra aktiválhatóak és alábbi feltételek együttesen teljesülnek:

- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz közvetlen versennyel nem érintett, mivel pl. a replikáció nem gazdaságos (természetes monopóliumok),
- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz tekintetében a magánfinanszírozás nem jellemző, valamint
- az infrastruktúra, és a kapcsolódó eszköz a társadalom egészének nyújt előnyöket (azaz nem úgy alakítják ki, hogy egy adott vállalkozást/ágazatot részesítsen előnyben)^[1]

Felhívás keretében támogatható tevékenységek finanszírozása **a támogatást igénylő szintjén** abban az esetben **nem minősül** az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak**, amennyiben

- a kedvezményezett nem minősül uniós versenyjogi értelemben vett vállalkozásnak, azaz nem végez gazdasági tevékenységet, vagy
- a támogatásban részesített tevékenység kizárólag helyi hatással bír, a támogatási intézkedés nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.
- az önkormányzati tulajdonú fejlesztéssel érintett ingatlant vagy eszközt legalább az amortizációjának idejéig közszolgáltatási tevékenységhez kapcsolódóan használják

Az Európai Bizottság az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló közleményének értelmében egy támogatási intézkedés abban az esetben nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, amennyiben az kizárólag helyi jelentőséggel, hatókörrel bír. A közlemény 196. pontja értelmében egy intézkedés abban az esetben minősülhet helyi jelentőségűnek, ha 1. a kedvezményezett az adott tagállamon belüli korlátozott területen kínál árukat vagy szolgáltatásokat, 2. valószínűtlen, hogy e

^[1] Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény 211-212. pontja (<http://tvi.kormany.hu/tamogatás>)

tevékenység más tagállamokból vonzana vásárlókat és 3. nem feltételezhető, hogy az intézkedésnek marginálisnál nagyobb hatása lenne a határon átnyúló beruházásokra és letelepedésekre. Az ilyen jellegű intézkedések nem minősülnek uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásnak, ezekben az esetekben tehát az állami támogatási szabályokat nem kell alkalmazni.

Amennyiben a Felhívás alapján nyújtott támogatásból megvalósuló/fejlesztésre kerülő infrastruktúrát a tulajdonos egy szolgáltató részére üzemeltetésre átadja, szükséges a felek közötti, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló 2012/21/EU bizottsági határozat⁶ (a továbbiakban 2012/21/EU bizottsági határozat) alapján megkötött közszolgáltatási szerződés megkötése.

Amennyiben a támogatható tevékenységek finanszírozása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti **állami támogatásnak minősül**, az a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet alapján közösségi versenyjogi szempontból az alábbi **táblázatban szereplő jogcímenek, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valószínűsíthetők meg.**

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme	Támogatási kategória
A 3.1.1 /a,b,c,d,e,f és a 3.1.2.1 tevékenységek és a 3.1.2.2/a,b,c,d,e,f tevékenységek melyeket a 3.4.1.1. 3/ o) pontja alatti funkciónak helyt adó többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társasági tulajdonban lévő olyan épületen hajtanak végre, melyben gazdasági tevékenységként közszolgáltatási szerződés alapján végzett tevékenységet folytatnak	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 4. § 8. pontja (az önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energia felhasználása arányának növelése)	255/2014. (X. 10.) Korm. rendelet 5. § 25. pontja alapján közszolgáltatásért járó ellentételezés

3.3. Nem támogatható tevékenységek

A felhívás keretében a 3.1.1. - 3.1.2. pontokban meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenység nem támogatható, különös tekintettel az alábbi tevékenységekre:

- Épület kizárólag bizonyos határoló szerkezeti elmeinek felújítása, amennyiben az épület egészére vonatkozóan a felújítás mértéke ezáltal nem éri el a felhívás 3.4.1.1/39) pontja értelmében a jelentős felújítás mértékét. Kivéve a műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek (felhívás 3.4.1.1/12 és 13) pontja értelmében), illetve a felhívás 3.4.1.1/6) pontja alá tartozó épületek esetében;
- Oktatási intézményeknél a szorosan vett oktatási tevékenységén túlmutató, gazdasági jellegű tevékenységhez (pl. kereskedelmi célú K+F tevékenységek, forprofit alapon helyiségek bérbeadása, stb.) hasznosított épületének illetve épületrészének energetikai felújítása;

⁶ HL L 7., 2012.1.11., 3. o.

- c) Új épület építése, kivéve 50 nm-nél kisebb méretű, az esetlegesen alkalmazott biomassza tárolásához, vagy az alkalmazott technika védelméhez szükséges, fűtetlen, vagy a technika védelméhez szükséges mértékben temperált melléképületek;
- d) Északra néző homlokzatokon külső árnyékolók vagy árnyékvető szerkezetek létesítése (kivéve auditori állásfoglalás esetét - lásd a felhívás 3.4.1.1/44) pontja);
- e) Biztonságtechnikai elemek (kaputelefon-rendszer, hangosítás, biztonsági kamerarendszer, stb.) beszerzése és telepítése;
- f) Split- vagy ablakklímák beépítése, cseréje, korszerűsítése, felújítása;
- g) Gépjárművek, mobil anyagmozgató- vagy munkagépek beszerzése;
- h) SEAP felülvizsgálata és átdolgozása, amennyiben a 2007-2013 vagy a 2014-2020 tervezési időszakban és/vagy SECAP kidolgozása amennyiben a 2014-2020-as tervezési időszakban erre a célra az önkormányzat támogatást kapott bármely más operatív program keretében. A SEAP rendszeres felülvizsgálatára és átdolgozására és a SECAP kidolgozására vonatkozó támogathatósági feltételeket a 3.1.1/g) pont tartalmazza;
- i) Olyan tevékenység, amely szerepel a támogatható tevékenységek között, de a projekt által érintett épületet vagy berendezést figyelembe véve, a 2007-2013 időszakban, ROP vagy KEOP forrásból, vagy a 2014-2020 időszakban TOP forrásból már támogatásban részesült ugyanaz a tevékenység, és amelynek a fenntartási időszaka még nem zárult le;
- j) A 3.1.1/f) és 3.1.2.2/d) tevékenység esetén a távhőszolgáltatói működési engedéllyel rendelkező távhőszolgáltató által működtetett távhőrendszerre történő csatlakozás;
- k) Állékonysági problémával rendelkező épület energetikai korszerűsítése. Abban az esetben lehet ilyen épületen energetikai korszerűsítést végrehajtani, amennyiben statikai szakvéleménnyel igazolták, hogy az épület állékonysági problémáját a fejlesztés előtt megoldották.

3.4. A projekt műszaki, szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások

3.4.1. Műszaki, szakmai tartalommal kapcsolatos elvárások

3.4.1.1 Műszaki és szakmai elvárások

A projekt műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele szükséges:

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg vállalják a Felhívás 3.4. pontjában előírt feltételek teljesítését. A feltételek nem teljesítése, illetve be nem tartása a támogatási kérelem elutasítását, későbbiekben a szerződésszegés jogkövetkezményeit vonja maga után.

Projekt kidolgozására vonatkozó feltételek:

- 1) **Önálló energetikai rendszerrel rendelkező épület, vagy épületegyüttes épületenergetikai korszerűsítése támogatott, és lehetőség van „Összetett beruházás”-ra is (Lásd a fogalomjegyzék: Projekt, Épületegyüttes, Összetett beruházás értelmezését)** Ezen felül is olyan, meglévő épületeket és csatlakozó infrastruktúrájukat célozza a Felhívás, amelyek a nagyközönség számára látogathatóak, ezzel is elősegítve a szemléletformálást, a műszaki információk, tapasztalatok terjesztését, mely szintén a program egyik feladata.
- 2) **Energetikai központú felmérésen és számításokon alapuló projektek kidolgozása támogatott.** Cél olyan, energetikai felülvizsgálatokra alapozott, energetikai szakemberek dokumentált javaslataira épülő komplex felújítások kivitelezése, ahol a szakemberek által adott

javaslatok, a helyi adottságok, a célszerűség és a költséghatékonyság alapján választják ki a döntéshozók a felhasznált technológiákat.

- 3) Jelen felhívás keretében **kizárólag az alábbi intézményeknek (funkcióknak) helyt adó épületek és kapcsolódó infrastruktúrájuk** energiahatékonysági fejlesztése és/vagy megújuló energia-felhasználásának növelése **támogatható**. Amennyiben a jelenlegi funkció nem támogatható, de támogatható funkcióra való átállás tervezett, úgy a tervezett funkcióváltást legkésőbb az „Engedélyeztetési eljárások lefolytatása és a műszaki tervek elkészítése” mérföldkőnél igazolni szükséges. (A kérelemben releváns funkcióknak való megfelelést igazolni szükséges, nyilatkozattal, szükség szerint alátámasztó dokumentumokkal)
- a) Alap- és középfokú, oktatási intézmények és kapcsolódó épületeik: iskolaépület, kollégium, tornaterem, tanműhely;
 - b) Kulturális és művészeti oktatást végző intézmények;
 - c) Művelődési házak, színházak, egyéb, rendszeresen használt közösségi terek;
 - d) Kulturális-, tudományos kiállítótermek, múzeumok, könyvtár, levéltár;
 - e) Klubok, foglalkoztatók;
 - f) Közigazgatási funkciót ellátó hivatali intézmények;
 - g) Idősek otthona, pszichiátriai betegek otthona, szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona, valamint hajléktalanok otthona;
 - h) Közcélú, nem professzionális sporthoz kötődő sportlétesítmények, fedett uszodák, közcélú szabadidős létesítmények;
 - i) TOP 4.1.1 felhívásban támogatható funkciók (házi orvosi és házi gyermekorvosi ellátás; fogorvosi alapellátás; alapellátáshoz kapcsolódó házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás; védőnői ellátás; iskola-egészségügyi ellátás);
 - j) TOP 4.2.1 felhívásban támogatható funkciók (étkeztetés; közösségi ellátások; házi segítségnyújtás támogató szolgáltatás; utcai szociális munka; nappali ellátás, család- és gyermekjóléti szolgálat/központ);
 - k) TOP 1.4.1 felhívásban támogatható funkciók (bölcsőde, mini bölcsőde, családi bölcsőde; óvoda; óvoda-bölcsőde, mint többcélú intézmény).
 - l) Többségi önkormányzati, vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság, gazdasági tevékenységéhez (azaz for-profit tevékenységhez) nem köthető kiszolgáló épületei
 - m) Szociális ellátórendszer keretében finanszírozott támogatott lakhatás, mint szakosított ellátási forma céljára szolgáló lakás, épület
 - n) 100% önkormányzati tulajdonban lévő olyan épület, ami az önkormányzat igazgatási, illetve kötelezően ellátandó feladatainak helyszínéül szolgál, vagy amelyben a betelepülő vállalkozások kizárólag közszolgáltatási szerződéssel rendelkező vállalkozások részére nyújtanak a közszolgáltatás nyújtásához elengedhetetlen szolgáltatásokat és/vagy uniós versenyjogi értelemben vett egyéb gazdasági tevékenységet nem folytatnak.
 - o) Többségi önkormányzati vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társasági tulajdonban lévő olyan épületet, melyben gazdasági tevékenységként közszolgáltatási szerződés alapján végzett tevékenységet folytatnak (A felhívás 5.9.1. pontjában leírtak alapján támogatás kizárólag a támogatható tevékenység tekintetében megbízási aktussal rendelkező kedvezményezett részére nyújtható!)

Abban az esetben, ha a TOP 4.1.1, 4.2.1 és 1.4.1 felhívások valamelyikét tekintve, csak és kizárólag az adott felhíváson belül felsorolt funkciók kerülnek ellátásra **egy önálló energetikai rendszerrel rendelkező különálló épületben** -ami többségi önkormányzati és/vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság(ok) tulajdonában áll-, akkor ezen épület esetén kizárólag az épület energetikai korszerűsítésére vonatkozó tevékenységek (energiahatékonysági fejlesztések, megújuló energia felhasználás) **a támogatást kérelmező döntése alapján** vagy:

- I. A releváns TOP 4.1.1; 4.2.1 vagy 1.4.1 felhívás keretén belül kerülhetnek támogatásra. Ez esetben a támogatást igénylőnek a releváns felhívásra vonatkozó támogatási kérelem

benyújtása során nyilatkoznia kell, hogy a beruházás révén megvalósítani kívánt épületenergetikai korszerűsítés(ek) (energiahatékonysági fejlesztések, megújuló energia felhasználás) vonatkozásában nem vesz igénybe a 2014-2020-as tervezési időszak TOP 3.2.1 felhívásából támogatást, továbbá nyilatkozik, hogy ezen épületenergetikai korszerűsítés(ek)e)t és azok költségeit, számláit elkülöníthetően tartja nyilván.

vagy

- II. A tárgyi TOP 3.2.1 felhívás keretén belül kerülhetnek támogatásra. Ez esetben a támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtása során nyilatkoznia kell, hogy a beruházás révén megvalósítani kívánt épületenergetikai korszerűsítés(ek) (energiahatékonysági fejlesztések, megújuló energia felhasználás) vonatkozásában nem vesz igénybe a 2014-2020-as tervezési időszak releváns TOP 4.1.1; 4.2.1; 1.4.1 felhívásából támogatást.

A fentiekén túl, a projektbe bevonni tervezett épületeknek meg kell felelnie a jelen felhívás 3.6.2. pontjában részletezett tulajdonviszonyoknak.

Olyan, központi költségvetési szerv, vagy egyház általi fenntartásba, működtetésbe, vagyonkezelésbe átvett intézmény esetében, mely többségi önkormányzati tulajdonú, vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által tulajdonolt épület **egy részében helyezkedik el és támogatható funkciót lát el**, továbbá központi költségvetési szerv általi fenntartásba, működtetésbe, vagyonkezelésbe átvett köznevelési intézménynek helyt adó önálló épület (Klik fenntartásban lévő iskola) esetén támogatási kérelmet csak az önkormányzat nyújthat be.

Ilyen esetekben szükség van az adott a fenntartó/üzemeltető/vagyonkezelő támogató nyilatkozatára, melyben:

- o nyilatkozik, hogy a munkálatok céljával egyetért;
- o nyilatkozik, hogy a munkálatokkal járó zavarást tűri;
- o nyilatkozik, hogy a fenntartási időszak alatt, amennyiben a fenntartói/üzemeltetői/vagyonkezelői jogviszony fennáll, az érintett ingatlan funkcióját fenntartja;
- o nyilatkozik, hogy legalább a fenntartási időszak alatt, az önkormányzat kérésére, az épület energetikai teljesítményével kapcsolatosan rendelkezésére álló adatokat az önkormányzat rendelkezésére bocsátja.

Az önkormányzat továbbá nyilatkozik, hogy amennyiben a fenntartási időszak alatt a fenntartói/üzemeltetői/vagyonkezelői jog visszaszáll az önkormányzatra, a támogatási kérelem elbírálásakor figyelembe vett és támogatott eredeti funkciót a fenntartási időszak végéig megtartja vagy az elbírálás időpontjában azonos feltételekkel támogatható, olyan egyéb funkció(k) ellátását biztosítja az adott épületben, melynek hatására ezen funkció(k)nak helyt adó épület/épületrész fosszilis energiaszükséglete nem növekszik és releváns esetben a megújuló energiafelhasználása nem csökken.

Amennyiben a teljes többségi önkormányzati tulajdonú, vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által tulajdonolt épület került központi költségvetési szerv vagy egyház általi fenntartásba, működtetésbe, vagyonkezelésbe, úgy az épület energetikai korszerűsítése a KEHOP 5. prioritástengely, 2. beruházási prioritás keretében nyújtott támogatásból finanszírozható. (Kivétel: Klik –vagy útód szervezete-fenntartásban lévő iskola - lásd fentebb is)

4) **Amennyiben olyan funkció is működik az épületben, amely a felhívás keretében nem támogatható a közös használatú, vagy nem támogatható tevékenységeknek helyt adó helyiségek, épületrészek költségeinek arányosítására figyelemmel kell lenni.**

Amennyiben a beruházással érintett ingatlan helyet ad jelen felhívás keretében támogatható funkciókon túl egyéb funkciónak, az alábbi módon szükséges az építési, és kapcsolódó projekt előkészítési és szolgáltatási költségeket arányosítani:

A közös használatú, mindkét funkcióhoz kapcsolódó ingatlanrészekre (pl. külső homlokzat, tető, külső tér, fűtésrendszer) jutó kivitelezési költségek elszámolhatóak a felhívás szerint támogatott funkciók alapterülete szerint, tehát az elszámolható, támogatható épületrész, és a nem elszámolható épületrész nettó alapterületének (m²) arányában.

Közös használatú helyiségre, épületrészre jutó elszámolható költség számítása (közös helyiségek figyelembe vétele nélkül):

$$\frac{\text{támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}{\text{támogatható+nem támogatható tevékenységhez kapcsolódó helyiség [m}^2\text{]}}$$

Pl. támogatható helyiség: 30 m², nem támogatható helyiség: 50 m², közös helyiség: 20 m².
Közös helyiségre jutó elszámolható költség: 30/(30+50)= 0,375; azaz a közös használatú helyiségre jutó költség 37,5%-a számolható el.

A m² alapú arányosítás nem vonatkozik a fejleszteni kívánt tevékenység végzéséhez szükséges, jogszabály vagy hatóság által előírt, adott tevékenységhez kötelezően kapcsolódó fejlesztésekre.

Az arányosítás minden olyan építéshez kapcsolódó költség tekintetében kötelezően alkalmazandó, amely a támogatható és a nem támogatható funkcióhoz is kapcsolható, beleértve a projekt előkészítés (pl. tervezési díjak), és a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások (pl. műszaki ellenőrzés) költségeit is: ezek a költségek jelen felhívás keretében a fenti százalékos aránynak megfelelően számolhatók el.

- 5) 2014.01.01-e után megkezdett projektek támogathatók, amennyiben a tervezési értékek megfelelnek az engedélyezés időpontjában hatályos TNM rendelet releváns pontjában megfogalmazott szakmai-műszaki szabályozásnak és a Felhívás vonatkozó egyéb követelményeinek (pl. fajlagos korlátok), és létezik, vagy elkészíthető a projektbe vont épületekre a kiindulási állapotot bemutató hiteles energetikai tanúsítvány.
- 6) Abban az esetben, ha egy adott épület a teljes határoló felületének több mint 75 %-ban a támogatási igény benyújtását megelőzően már felújításra került úgy, hogy az akkor felújított épületrész megfelelt a felújítás engedélyezésének időpontjában hatályos TNM rendelet releváns pontjában megfogalmazott szabályozás szerinti épületszerkezeti értékeknek, ebben az esetben az adott épület fennmaradó részének felújítása a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában hatályos TNM rendelet 6. § (5) bekezdésének b) pontjában megfogalmazott szabályozás szerint támogatható. Egyéb esetben a felhívás 3.4.1.1/39) pontjában leírtak a mérvadók.
- 7) A projektek által megcélzott épületeknek az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szóló 176/2008 (VI.30.) Kormányrendelet szerinti HITELES energetikai tanúsítványát (HET) el kell készíteni a projekt megkezdése előtt, amennyiben az még nem áll rendelkezésre, és legalább a tanúsító, mint műszaki szakértő által javasolt intézkedések elvégzését tervbe kell venni.

A tanúsítványokhoz csatolni kell a „176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról”-ban definiált költséghatékonysági számítás(oka)t. (A 3.1.1/d) és g) tevékenység esetén a 7) pont előírásai nem relevánsak)

- 8) „**Összetett**” **projektek**⁷ esetében, a beruházást meg kell előznie egy, a projekt teljes műszaki kiterjedésében a kiindulási állapotot lefedő, meghatározott szakember által elvégzett **épületenergetikai átvilágítás**. Az átvilágításnak különösen a komplex, több tevékenységet egyúttal alkalmazó és több épületet érintő felújítási lehetőségeket kell vizsgálnia, és aminek a megállapításait a Projekt Terv köteles felhasználni.

Az épületenergetikai átvilágítás során, amennyiben még nem létezett, elő kell állítani a 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti hiteles energetikai tanúsítványt is.

Az épületenergetikai átvilágítás igénybe vehető nem összetett projekt esetében is. (Amennyiben a projekt csak 3.1.1/d) vagy 3.1.1/g) tevékenységre irányul, úgy a 8) pont előírásai nem relevánsak)

- 9) Az épületenergetikai átvilágítás az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet, vagy jogutódjai 1. melléklete szerinti műszaki szakértőnek (SzÉS6, épületenergetikai szakértő), vagy jogutódjai szerinti, illetve az EU más tagállamaiban jogosítványt szerzett, Magyarországon nyilvántartásba vett, az említett rendelet vonatkozó követelményeinek megfelelő, külföldi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőnek, vagy az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V.26.) kormányrendelet 13-14. pontjában leírtak szerinti energetikai auditornak kell végeznie.
- 10) Amennyiben az épületenergetikai átvilágítás világítástechnikai fejlesztéseket is vizsgál, az átvilágítást végzőnek a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet, vagy jogutódjai 1. melléklete szerinti SzÉS7-v (kül- és beltéri világítás szakértő), vagy M-B-28, Világítástechnika, vagy jogutódjai szerinti jogosultsággal bíró szakértőt, vagy az EU más tagállamaiban jogosítványt szerzett, Magyarországon nyilvántartásba vett, az említett rendelet vonatkozó követelményeinek megfelelő, külföldi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőt is be kell vonnia, vagy az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V.26.) kormányrendelet 13-14. pontjában leírtak szerinti energetikai auditornak kell végeznie.

Műemléki vagy a helyi védettséget megalapozó értékek megőrzése:

- 11) Műemléki vagy helyi védelem alatt álló épület érintettsége esetében a 266/2013. (VII. 11.) Korm. rendelet 1. melléklete, vagy jogutódjai szerinti SzÉS5 (építésügyi műszaki szakértői szakterület, műemléki részsakterület), vagy jogutódjai szerinti jogosultsággal bíró szakértőt, vagy az EU más tagállamaiban jogosítványt szerzett, Magyarországon nyilvántartásba vett, az említett rendelet vonatkozó követelményeinek megfelelő, külföldi szakértői jogosultsággal rendelkező szakértőt is be kell vonni a projektbe. Amennyiben egy összetett projekt részeként (az egyik épület műemlék, vagy helyi védelem alatt lévő épület) jelenik meg a műemléki vagy helyi védelemi érintettség, úgy az épületenergetikai átvilágításba is be kell vonni a műemlékvédelmi szakértőt.
- 12) Műemléki védelem alatt álló épület esetén az előkészületek során a támogatást igénylőnek a támogatási kérelem benyújtásáig, a védett műemléki értékek leltárszerű felsorolásának felülvizsgálatáról, az építéstörténeti tudományos dokumentáció megelőző elkészítéséről gondoskodnia szükséges. Műemlék védelem alá eső épület felújítási támogatásának feltétele olyan, az illetékes hatóságtól származó igazolás (Hatósági Bizonyítvány) megléte, vagy a műemlékvédelmi szakértő nyilatkozata, amely megjelöli azokat a védendő épületelemeket, ahol nem lehet alkalmazni a védendő értéket károsító technológiákat, mert ezen épületelemeknél a TNM rendelet 1. § (2) bekezdése szerinti energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények betartása a műemléki érték megváltoztatását eredményezné. Ez alapján

⁷ Lásd a fogalomjegyzék „összetett projekt” definícióját

igazolható, hogy az adott épület teljes határoló felületének hány százalékát érintheti a felújítás. (25% alatti, vagy a feletti un. „jelentős felújítás” végezhető el az adott műemlék épületnél.)

- 13) Helyi védelem alá eső épület esetében elegendő a műemlékvédelmi szakértő nyilatkozata, mely tartalmazza a védendő épületelemeket - ahol nem lehet alkalmazni a védendő értéket károsító technológiákat, mert ezen épületelemeknél a TNM rendelet 1. § (2) bekezdése szerinti energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények betartása a helyi védelemi érték megváltoztatását eredményezné - és ezen épületelemeken alkalmazható műszaki megoldásokat. Ezen nyilatkozat alapján igazolható, hogy az adott épület teljes határoló felületének hány százalékát érintheti a felújítás. (25% alatti, vagy a feletti un. „jelentős felújítás” végezhető el az adott helyi védelem alatt álló épületnél.)
- 14) Műemléki védelem vagy helyi védelem alatt álló épület esetén amennyiben az alkalmazható műszaki megoldás napelemek telepítésére vonatkozó fajlagos beruházási költséget érint, a szükséges, de az általánostól eltérő megoldásokról a szakértőnek külön, jóváhagyólag, indoklással nyilatkoznia kell, mert csak ez esetben alkalmazható a magasabb 500.000 Ft/kW fajlagos beruházási költség.
- 15) A támogatást igénylőnek a műemléki vagy a helyi védettséget megalapozó értékek szakmai útmutatás alapján történő megőrzéséről gondoskodnia szükséges.

Horizontális követelmények:

- 16) **Azbeszmentesítés:** Amennyiben a beruházással érintett épület/épületrész szórt azbesztet tartalmaz, úgy a támogatást igénylő számára kötelező a szórt azbeszt mentesítés elvégzése, amelynek költsége elszámolható a projektben. A szórt azbeszt mellett az épületszerkezetek egyéb azbeszttartalmú anyagainak mentesítése nem kötelező elvárás, azonban javasolt és elszámolható a projekt költségvetésében.
- 17) **Akadálymentesítés:** A közszolgáltatást végző, közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat⁸ lebonyolító épület felújítása során kötelező az akadálymentesítés.

Amennyiben csak épületgépészeti rendszerek felújítását tartalmazza a projekt, úgy a fizikai akadálymentesítés, mint horizontális követelmény nem releváns. Ebben az esetben csak infokommunikációs akadálymentesítést kell végezni a projektben (Lásd 3.4.1.2/8 pont). Amennyiben a fizikai akadálymentesítés nem releváns, abban az esetben vagy a műszaki dokumentációk között tervezői nyilatkozattal vagy a támogatást igénylő nyilatkozatával szükséges ezt igazolni.

Amennyiben az épület külső épületszerkezeti elemeinek felújítására került sor beruházásnak meg kell felelnie a **projektarányos akadálymentesítés követelményeinek:**

A projekttel érintett ingatlanon végrehajtott bármely fejlesztési tevékenység során figyelembe kell venni az összes érintett fogyatékosági csoportra vonatkozó akadálymentesítési követelményeket. Az akadálymentesség projektarányos teljesülése egy preventív, megelőző gondolkodásmódot jelent, célja, hogy a projekt keretében érvényesüljenek az egyetemes tervezés elvei.

A fejlesztéssel érintett valamennyi, közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító épület/épületrész tekintetében – függetlenül az infrastrukturális beruházás tárgyától – a projekt keretében biztosítani kell **az épület bejáratának és legalább egy mellékhelyiségének** az elérési útvonal biztosításával történő, valamennyi fogyatékosági csoportra kiterjedő komplex (fizikai és info-kommunikációs) akadálymentesítését.

Amennyiben az épület műszaki-fizikai adottságai miatt az akadálymentes mellékhelyiség a földszinten nem alakítható ki, úgy azt egyéb épületszinten kell kialakítani. Ebben az esetben meg

⁸ Jelen pontban a közszolgáltatás fogalmába a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv 4. § f) pontjában megadott meghatározások mindegyike beleértendő.

kell oldani az épületszintek közötti akadálymentes közlekedést is. Az akadálymentes mellékhelyiség földszinten történő kialakíthatóságának műszaki-fizikai akadályairól rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő által kiadott indokolást kell benyújtani.

A tervezés és megvalósítás során kötelező az építési-műszaki tervdokumentáció akadálymentesítés szempontjából releváns részének az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (a továbbiakban: OTÉK) előírásainak betartása. Az előírások betartásához és a kivitelezéshez ajánlásként a Felhívás mellékletét képező „Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez” c. dokumentum nyújt segítséget.

Az akadálymentesítés részleges kialakítása kizárólag csak abban az esetben lehetséges, amennyiben a műszaki adottságok alapján nem megfelelően biztosítható a fejlesztés akadálymentes kialakítása, erről a rehabilitációs környezettervező szakmérnöknek/szakértőnek és tervezőnek együttesen szükséges nyilatkoznia.

E követelmény alól mentesülhetnek, az országos műemléki védelem, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő épületek (bármely fogyatékosági csoport számára tervezett beavatkozás esetén). Továbbá az általános hatáskörű építési igazgatás által kiadott építési engedélyben foglaltak szerint a helyi védelem alatt álló objektumok; de ezek esetében is törekedni kell az akadálymentesítésnek legalább részleges, az örökségi értékek sérelme nélkül elérhető szintű megvalósítására. A részletesebb szabályokat a jelen Felhívás mellékletét képező „Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében” című dokumentum tartalmazza.

Amennyiben a projektben csak eszközbeszerzés történik az akadálymentesítés nem kötelező.

Rehabilitációs környezettervező szakmérnök/szakértő bevonása szükséges az infrastrukturális fejlesztést (ingatlan felújítás, bővítés, átalakítás) tartalmazó projektek esetében az akadálymentes előírásoknak való megfelelés érdekében és a megfelelő kivitelezés érdekében. A projekt műszaki előkészítésében, a tervezés során és a projekt műszaki megvalósításában is szükséges bevonni a rehabilitációs környezettervező szakmérnököt/szakértőt.

A tervezés során a műszaki dokumentumok részeként akadálymentesítési tervfejezetet kell benyújtani. A fejezetnek ki kell térni a jelenlegi állapot bemutatására és fennálló problémákra hozzáférési szempontból, valamint be kell mutatni probléma megoldására tervezett minden akadálymentesítésre irányuló fejlesztést, lépést (beleértve pl. az ügyfélhívó rendszert, a honlap akadálymentesítését) továbbá a fejezet végén nyilatkozni szükséges arról, hogy a tervezett fejlesztés megfelel az akadálymentesítés követelményeinek. A fejezetnek továbbá szükséges kitérni az egyetemes tervezés elveinek bemutatására, arra, hogy a létesítmények, a térhasználat, a közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit. A tervfejezetet a tervezőnek és a rehabilitációs környezettervező szakmérnöknek/szakértőnek is szükséges aláírnia.

A kivitelezés végén a rehabilitációs környezettervező szakértő/szakmérnök által aláírt nyilatkozatot szükséges benyújtani az akadálymentesítés megvalósulásáról a záró beszámolóban. (A nyilatkozatban szükséges kitérni arra, is, hogy ha van eltérés a tervezettthez képest.)

18) Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében

Örökségvédelmi szempontból érintettnek minősül az országos egyedi műemléki/régészeti védelem, vagy műemléki jelentőségű területen, illetve műemléki környezetben elhelyezkedő objektum, illetve a helyi védelem alatt álló objektumok.

A kulturális örökségi védelem alatt álló objektumok esetében az akadálymentesítés nem minden esetben oldható meg teljes körűen az örökségi értékek sérelme nélkül, ezért ezen objektumok esetében az akadálymentesítés kialakítását az örökségi értékek megőrzésének figyelembe vételével kell meghatározni.

Az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- Amennyiben a védett épületek, objektumok esetében a teljes körű akadálymentesítés az adott objektum örökségi értékeinek sérelme nélkül nem lehetséges, elfogadható a részleges

akadálymentesítés, abban a maximális mértékben, amelyet az örökségvédelmi szempontok érvényesítése még lehetővé tesz. Törekedni kell az akadálymentesítésre minden fogyatékosági csoport számára, e tekintetben külön mérlegelés tárgyát kell, hogy képezze, hogy a megoldások milyen egyedi, például mobil eszközök (pl. rámpák, jelzőberendezések, rögzített ajtószárnyak könnyebb nyithatósága) segítségével valósíthatók meg.

- Amennyiben az általános, illetve fő megközelítés (a főbejárat), illetve az objektum bejárása általánosan használt útvonalának akadálymentesítése örökségi értékek sérelme nélkül nem valósítható meg, helyette egyéb megközelítés (bejárat), illetve bejárati útvonal is meghatározható az akadálymentes közlekedés megoldására.
- Védett épület (építmény, vagy más objektum) hiteles megjelenése nem rendelhető alá az akadálymentesítés szempontjainak, így például az akadálymentességgel kapcsolatos jelzések megjelenítése, színezése (bejárat vizuális kiemelése) nem, vagy csak egészen kivételes esetben térhet el a történelmi állapottól, olyan mértékben, amely az örökségi értékvédelem szempontjából még elfogadható.
- A feliratok, táblák és egyéb információhordozók kialakítása és elhelyezése egyedi, az adott helyszín adottságait figyelembe vevő tervezés tárgyát kell, hogy képezze, amely során törekedni kell az örökségvédelmi és az akadálymentesítési követelmények egyidejű kielégítésére. Amennyiben ezt a védett objektum adottságai teljes egészében nem tennék lehetővé, az örökségvédelmi szempontok minden olyan esetben előnyt kell, hogy élvezzenek az akadálymentesítéssel szemben, amelynél az akadálymentesítést biztosító munkálatok elvégzése ezen értékek fennmaradását ellehetetlenítené, vagy veszélyeztetné.

Tájékoztatással kapcsolatos követelmények

- 19) **Nyilvánosság biztosítása:** A kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. A tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó követelményeket a www.szechenyi2020.hu honlapról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei” című dokumentum, valamint az „Arculati Kézikönyv” tartalmazza.

A kommunikációs tevékenységek megkezdése előtt javasoljuk, egyeztetés céljából vegye fel a kapcsolatot a közreműködő szervezet kommunikációs munkatársával.

- 20) **A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a támogatást igénylő esélytudatosságot fejez ki:** nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Beruházás megvalósítására vonatkozó általános követelmények:

- 21) A támogatást igénylőnek a fejlesztési elképzelés kidolgozása során kötelező a jelen felhívás 8. fejezetében hivatkozott és mellékletként csatolt módszertani útmutató előírásainak megfelelő **Projekt Tervet (PT)** készíteni.

A támogatási kérelem benyújtásakor a Projekt Tervet és annak mellékleteit kérjük a projektre vonatkozó információkkal teljes körűen kitöltve benyújtani!

- 22) Azon támogatási kérelmek esetén, melynek a választott tevékenységei között szerepel

- fosszilis alapú hőtermelő berendezések fosszilis alapú korszerűsítését (pl. korszerű kondenzációs kazánra történő csere), vagy
- az épület fűtési- / HMV- / világítási- / központi szellőző és légkondicionáló rendszerének korszerűsítését, vagy
- helyi közösségi fűtőműre, vagy hulladékhőt hasznosító rendszerre való csatlakozás megvalósítását

célzó tevékenység, kizárólag abban az esetben támogatható, ha a teljes beruházásra vonatkozóan a pénzügyi belső megtérülési ráta (BMR) -4 % feletti.

- 23) Amennyiben a projekt összes elszámolható összköltsége meghaladja az 1 millió EUR-t, és a befejezést követően nettó bevételt termel, úgy az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendeletének 61. cikkében foglaltak alapján költség-haszon elemzést (CBA elemzés) kell végezni a mellékelt CBA útmutató alapján, összhangban a Projekt Terv energetikai mellékletének (pénzügyi mutató számítás) kitöltésével. A „nettó bevétel” a művelet keretében kínált árukért vagy szolgáltatásokért közvetlenül a felhasználók által fizetett pénzeszköz-beáramlást jelenti, például az infrastruktúra használatáért közvetlenül a felhasználókat terhelő díjakat, a föld vagy az épületek eladásából vagy bérbeadásából származó bevételeket vagy a szolgáltatásokért kapott ellentételezést a működési költségek és az adott időszakban a rövid élettartamú felszerelések cseréjére fordított költségek levonásával. A művelet következtében megvalósuló működési költség-megtakarításokat úgy kell kezelni, mint a nettó bevételeket, kivéve ha ezeket a működtetésre irányuló támogatások ugyanilyen mértékű csökkentése ellentételezi.

A működtetésre irányuló támogatások ugyanilyen mértékű csökkentésének igazolásához az alábbiak szerint szükséges eljárni:

Kedvezményezettnek nyilatkozatot szükséges benyújtani a működési költség-megtakarításokról és a működtetésre irányuló támogatásokról, az Európa Parlament és Tanács 1303/2013/EU rendeletének 61. cikkében foglaltak alkalmazásáról, az alábbiak szerint:

A kedvezményezett nyilatkozik arról, hogy:

- az Európa Parlament és Tanács 1303/2013/EU rendeletének 61. cikkében foglaltak alapján jár el
- a projekt hatására jelentkező működési költség megtakarításának összegével a működtetésre irányuló támogatások összege csökken.
- a kedvezményezett vállalja, hogy számszerűsíthető módon nyilvántartja és az ellenőrzések során bemutatja a működési költség-megtakarításokat és az ezzel kapcsolatos működtetésre irányuló támogatások csökkenését.

Az 1 millió EUR összes elszámolható összköltség alatti és nem nettó bevétel termelő projektek esetén nem kell részletes pénzügyi elemzés, csak elszámolhatóság és pénzügyi fenntarthatóság vizsgálat összhangban a CBA útmutatóban leírtakkal és a projektterv energetikai mellékletének (pénzügyi mutató számítás) kitöltésével.

- 24) A projekt megvalósítása során kötelező szakirányú műszaki ellenőr alkalmazása.
- 25) Olyan projektek támogathatóak, amelyek abszolút értékben csökkentik az országos üvegházhatású gázkibocsátást.
- 26) Olyan projektek támogathatóak, amelyekben szereplő épületekre a „176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról” –nek az 1. § (1)-(3) bekezdései alapján az alkalmazható, és hasznos alapterülete meghaladja az 50 nm-t.
- 27) A projektek által érintett épületek a 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti hiteles energetikai tanúsítványát el kell készíteni a projekt kivitelezési munkálatainak befejezése után is. (A 3.1.1/d) és g) tevékenység esetén a 27) pont előírásai nem relevánsak)

- 28) A projekt megvalósítása során a jogszabályi környezet változásából fakadó többletköltségeket a projektgazda állja.

Intelligens rendszerek kiépítésének követelménye:

- 29) Minden energiatermelő beruházás során kötelező beépíteni a különböző eredetű megtermelt energia mérését lehetővé tevő eszközöket.
- 30) Minden projekt esetében kötelező megvizsgálni az automatikus központi- (hőforrás-oldali) és helyi (hőleadó-oldali) szabályozások létesítésének a lehetőségét, melynek kiépítése támogatható.
- 31) Amennyiben az épület használatának jellege lehetővé teszi, a fenti szabályozási rendszernek heti időprogramok beállítására kell alkalmasnak lennie.
- 32) Az önkormányzati infrastruktúra energiafogyasztásának mérésére és intelligens vezérlésére szolgáló menedzsment rendszer kialakítása vagy az ahhoz való csatlakozás/kapcsolódás kialakítása lehetséges.

Tájékoztatósi, képzési anyag kidolgozása, képzés tartása:

- 33) Az energetikai beruházással érintett épület(ek) állandó használóit oktatásban kell részesíteni az alkalmazott megoldásokról, a helyes üzemeltetés szabályairól, valamint a beruházás környezeti hozadékairól, melyet az épületüzemeltetésben vagy épületenergetikában illetve energiamenedzsmentben jártas szakértő végezhet.
- 34) A képzési anyagot, későbbi, önálló tanulásra alkalmas formában, legalább az adott intézményen belül elérhetővé kell tenni.
- 35) A képzés(ek)ről – előadó neve, végzettsége, idő, hely, résztvevők, képzési anyag – jegyzőkönyvet kell készíteni, a résztvevők aláírásával, valamint fénykép(ek)kel dokumentálni.

A projekt műszaki-szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi elvárások figyelembe vétele is szükséges:

- 36) A támogatást igénylő vállalja, hogy legkésőbb a fenntartási időszakba léptetésig megszerzi a megyei önkormányzat támogató nyilatkozatát arról, hogy a projekt illeszkedik a megye által összefogott SEAP/SECAP stratégia célkitűzéseinek megvalósításához. (Amennyiben a megyei önkormányzat a 3.1.1/g) tevékenység vonatkozásában korábban támogatási kérelmet nyújtott be és az adott projekt a lefedett akcióterület(ek)en helyezkedik el.)
- 37) Amennyiben a projekt keretében beépített eszközökre, vagy azokat tartalmazó, összetett rendszerekre a Bizottság 811/2013/EU és 812/2013/EU rendelete vonatkoztatható, akkor a beruházás tervezésekor érvényes besorolás szerinti legalább „A+” kategóriájú berendezés alkalmazandó mind fűtési- mint használati melegvíz hőtermelésre.
- 38) Amennyiben a projekt keretében beépített eszközökre a Bizottság 874/2012/EU rendelete vonatkoztatható, akkor legalább a beruházás tervezésekor érvényes besorolás szerinti „A” kategóriájú (illetve ilyen lámpákat fogadni képes) világítástechnikai berendezés alkalmazandó.

Utólagos épület hőszigetelés alkalmazása esetén:

- 39) Támogatási feltétel a TNM rendelet szerinti „jelentős felújítás”⁹ definíciójában szereplő felújítási arány meghaladása. (kivétel a műemlék vagy helyi védelem alatt álló épületek, - lásd a felhívás 3.4.1.1/12 és 13) pontja, továbbá a felhívás 3.4.1.1/6) pontja)

⁹ *jelentős felújítás*: a határoló szerkezetek összes felületének legalább a 25%-át érintő felújítás

- 40) Jogszabályi feltétel a hatályos 7/2006 (V. 24.) TNM rendelet (továbbiakban: TNM rendelet) 6. § (5) és (6) bekezdéseinek b) pontjaiban megfogalmazott „**hazai vagy uniós pályázati forrás**” felhasználása esetében alkalmazandó szabályozás szerinti követelmények teljesülése a beruházás után (a felhívás 3.4.1.1/5) és 6) pontjaiban leírtak figyelembevételével).
- 41) A hőszigeteléshez kapcsolódóan az épületszerkezeti elemek vízszigetelése is elvégezhető, amennyiben az az 5.6 pontban meghatározott fajlagos költséghatáron belül megvalósítható.

Nyílászáró csere vagy korszerűsítés esetén:

- 42) Nyílászárócsere- vagy korszerűsítés csak akkor alkalmazható, amennyiben a korszerűsíteni kívánt nyílászáró nem felel meg a TNM rendelet támogatási kérelem benyújtása időpontjában hatályos szabályozása és a Felhívás szerinti vonatkozó követelményeknek.

A megújuló energiaforrást alkalmazni kívánó épületekre vonatkozó követelmény:

- 43) A megújuló energiaforrást alkalmazni kívánó épületnek legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriába kell esnie. (Kivéve a 3.1.1/d) pontban lévő tevékenység alkalmazásának esetét) Ellenkező esetben csak a felhívás 3.1.1/a) pont tevékenységével kombináltan nyújthat be támogatási kérelmet.

Az épületek nyári hővédelmének javítása, árnyékoló- vagy árnyékvető szerkezetek beépítése esetén:

- 44) Az árnyékolók elsősorban az épület délre néző részein, de tanúsítói/épületenergetikai szakértői/auditori állásfoglalás nyomán az épület más részein is telepíthetőek. (Kivétel: 3.3/d pontban foglaltak)

Fosszilis energiahordozó vagy biomassa alapú hőtermelő berendezések és kapcsolódó hőleadó rendszerek korszerűsítése:

- 45) A beruházásnak a levegőminőség védelme érdekében, amennyiben az vonatkoztatható rá, teljesítenie kell a szilárd tüzelőanyagokkal üzemelő, kézi és automatikus betáplálású, legfeljebb 300 kW leadott névleges hőteljesítményű fűtőkazánokra kialakított MSZ EN 303-5:2000 szabvány szerinti tüzeléstechnikai követelményeket (250 mg/m³).
- 46) A 140 kW_{th} és az ennél nagyobb, de 50 MW_{th}-nál kisebb névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések légszennyező anyagainak technológiai kibocsátási határértékeiről szóló jogszabály (4/2011. (I. 14.) VM rendelet a levegőtisztasági szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről) tartalmazza a biomassa tüzelésű berendezések technológiai kibocsátási határértékeit (szilárd anyag tekintetében 150 mg/m³), amelyeknek szintén meg kell felelnie a támogatásban részesülő tüzelőberendezéseknek.

Központi szellőző- és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése:

- 47) A tevékenység keretében a szellőző és légkondicionáló rendszerek korszerűsítése csak akkor támogatott, ha az épület jellemző használati viszonyait alapul véve a tevékenység szakértő (SzÉS6, épületenergetikai szakértő) által kimutatott ÜHG-kibocsátás csökkentést eredményez.

Maximum HMKE méretű fotovillamos rendszerek telepítése:

- 48) A termelőnek és a fogyasztónak a fogyasztó valamely meglévő csatlakozási pontján kell a közműszolgáltató hálózatára csatlakozniuk, továbbá az igénybejelentésre adott áramszolgáltatói tájékoztatót kérjük a Projekt Terv mellékletként csatolni. 3.1.1/d) tevékenység esetén a záró csomag elfogadásának feltétele a hálózati engedéllyel kötött / módosított hálózathasználati szerződés megléte.

- 49) A több épületet tartalmazó, közös hőenergetikai rendszeren lévő, de villamos energia ellátás szempontjából egynél több egységre bontott épületegyüttes esetén, napenergia villamos energia célú felhasználására irányuló tevékenység felvétele esetén annyi HMKE létesítés megengedett, ahány különálló villamos energetikai rendszer található az épületegyüttesben.
- 50) A Támogatást Igénylőnek nyilatkoznia kell, hogy a megvalósítani kívánt beruházás tekintetében nem vesz igénybe a 2014-2020-as tervezési időszak más Felhívásaiból támogatást.

Hőszivattyú rendszerek telepítése és kapcsolódó hőleadó rendszerek korszerűsítése:

- 51) 100 kW fűtőteljesítményig a berendezésnek meg kell felelnie a 2007/742/EK direktívának.

Továbbá amennyiben az adott hőszivattyú által hasznosított légtermikus (levegő-víz), geotermikus (földhő-víz) vagy hidrotermikus (víz-víz) energia az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve 7. sz. melléklete szerint megújuló energiaforrásból előállított energiának (ERES) minősül melyet az alábbi képlet segítségével kell kiszámolni:

$$\text{ERES} = Q_{\text{hasznos}} * (1 - 1/\text{SPF})$$

ahol

SPF tényező minimum értékei:

Szekunder oldali hőleadók (radiátor, konvektor, fan-coil és felületfűtés: mennyezet-, fal- és padlófűtés)	Hőszivattyú			
	Meghajtás	Energiaforrás és hőelosztó közeg		
		Levegő-víz	Földhő-víz	Víz-víz
Méretezett max. előremenő fűtési vízhőmérséklet: 55 °C vagy 55 °C felett	Villamos meghajtású rendszer	3,1	3,5	3,5
Méretezett max. előremenő fűtési vízhőmérséklet: 55 °C alatt		3,3	3,8	3,8
Méretezett max. előremenő fűtési vízhőmérséklet: 55 °C vagy 55 °C felett	Gázüzemű rendszer	1,3	1,6	1,6
Méretezett max. előremenő fűtési vízhőmérséklet: 55 °C alatt		1,5	1,7	1,7

1. Hatásfok követelmények:

1.1. Villamos meghajtású hőszivattyúk esetében MSZ EN 14511 szabványsorozat, MSZ EN 14825 szabvány, vagy ezekkel egyenértékű műszaki követelmények, valamint a Határozat előírásai szerint;

1.2. Gázüzemű hőszivattyúk esetében az MSZ EN 12309 szabványsorozat, MSZ EN 14825 szabvány, vagy ezekkel egyenértékű műszaki követelmények valamint a Határozat előírása szerint.

2. Berendezésre vonatkozó követelmények:

2.2. Rendelkezik a gyártó által megadott műszaki adatok valóságáról szóló, független tanúsító intézet által kiállított tanúsítvánnyal;

2.3. Eleget tesz a 2005/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a tömszelence nélküli önálló keringető szivattyúkra, illetve termékekbe beépített tömszelence nélküli keringető szivattyúkra vonatkozó környezetbarát tervezési követelmények tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2009. július 22-i 641/2009/EK európai bizottsági rendelet szerinti energiahatékonysági követelményeknek;

- 2.4. Talaj-víz és víz-víz hőszivattyú alkalmazása esetén az éves hőigényeket min. 65%-ban a hőszivattyúnak kell ellátnia, így a csúcskazan a beépített összes méretezési teljesítmény maximum 35%-a lehet.
- 2.5. Levegő-víz hőszivattyú alkalmazása esetén az éves hőigényeket min. 50%-ban a hőszivattyúnak kell ellátnia, így a csúcskazan a beépített összes méretezési teljesítmény maximum 50%-a lehet. Meglévő épületeknél a kiépített kazán a fentiekől függetlenül üzemben maradhat, de kazáncsere esetében a fenti előírást alkalmazni szükséges;
- 2.6. Rendelkezik a gyártó által kiállított, a berendezés teljesítményére vonatkozó nyilatkozattal;
- 2.7. Rendelkezik telepítési, üzemeltetési és karbantartási útmutatóval.

3. Egyéb követelmények

- 3.1. Az MSZ EN 14825 szabvány vagy azzal egyenértékű műszaki követelmények szerint elvégzett SPF tényező számítások a hőszivattyús rendszerre vonatkozóan (a fűtési rendszer, a magyar éghajlati adatsorok és statisztikák, valamint meglévő épületek korszerűsítésének esetében tapasztalati adatok figyelembe vételével);
- 3.2. Kizárólag víz közvetítő közeggel működő fűtési rendszerre való csatlakozás támogatható;
- 3.3. Kizárólag a külső hőmérsékleten alapuló fűtési előremenő víz hőmérséklet-szabályozással rendelkező fűtési rendszerre való csatlakozás támogatható;
- 3.4. Fűtésen kívüli funkciók ellátására csak olyan hőszivattyú alkalmazása támogatható, amely eredeti, gyári állapotában tartalmazza a szükséges funkciókat és az ezekhez szükséges szabályozásokat.

- 52) Alkalmazásánál vizsgálni szükséges a 44/2008 (XII. 31.) KHEM Rendelet szerinti „H” tarifa, vagy, ahol elérhető „GEO-tarifa” alkalmazhatóságát, alkalmazásának elhagyása pedig külön indokolandó.

Fosszilis- vagy vegyes- (fosszilis és megújuló egyaránt) vagy tisztán megújuló energiaforrásokból táplálkozó helyi közösségi fűtőműre vagy hulladékhot hasznosító rendszerre való csatlakozás megteremtése:

- 53) A tevékenység akkor támogatható, ha a megvalósítása kimutathatóan ÜHG csökkenést eredményez.

Adott épülethez kapcsolódó, már meglévő, kül- és beltéri világítási rendszerek korszerűsítése:

- 54) A beépíteni kívánt fényforrások kiválasztását indokolni szükséges, különösen, ha nem energiatakarékos vagy energiatakarékos, de retrofit megoldást terveznek alkalmazni.
- 55) Fénycsatornák használatának lehetőségét vizsgálni szükséges a beruházás tervezése folyamán.
- 56) A világítási rendszert vezérlő irányítási- és szabályozási rendszer komplexitását vagy elhagyását az épület használatán alapulóan meg kell indokolni a tervezés során.

Megyei önkormányzat, mint konzorciumvezető által összefogott és koordinált, a helyi önkormányzatok, mint konzorciumi tagok Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) felülvizsgálata illetve átdolgozása Fenntartható Energia és Klíma Akciótervvé (SECAP) és/vagy a megye területén működő Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek SECAP-jainak összegyűjtése egy támogatási kérelemben:

- 57) A helyi önkormányzatok, mint konzorciumi tagok saját akcióterveinek vonatkozásában a SEAP felülvizsgálata és/vagy SECAP-pá átdolgozása és/vagy a SECAP kidolgozása, valamint a konzorciumvezető megyei önkormányzat koordinálásával a megye területén működő Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek SECAP-jainak összegyűjtése és benyújtása 1db megyei szintű támogatási kérelemben. (Lásd 3.1.1/g) pont)
- 58) Azon helyi önkormányzatok, mint konzorciumi tagok esetén, ahol alapdokumentum (SEAP) született a korábbi tervezési időszak valamely operatív programja vagy nemzetközi programja támogatásával, a dokumentum szerzői, hasznosítási és átdolgozási jogával rendelkező szervezettel való együttműködés kötelező érvényű. Az együttműködésre és hasznosítási jogokra

vonatkozó megállapodás bemutatása a megvalósítás során, de legkésőbb a mérföldkő teljesítésekor szükséges.

- 59) Amennyiben a helyi önkormányzat, mint konzorciumi tag saját akciótervének vonatkozásában alapszövege elkészítéséhez és/vagy átdolgozásához és/vagy saját SECAP-jának kidolgozásához egyéb támogatást vett igénybe, a kérelemben nyilatkoznia kell a kettős finanszírozás kizárásáról.
- 60) A helyi önkormányzat, mint konzorciumi tag saját akciótervének vonatkozásában a felülvizsgált és/vagy átdolgozott SEAP-jának vagy kidolgozott SECAP-jának illetve a Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösség a saját SECAP-jának birtokában egyénileg jelenti be csatlakozási szándékát a Polgármesterek Szövetségéhez.
- 61) A Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek részére elkészülő SECAP a HFS célrendszeréhez illeszkedik, továbbá bármely SECAP kidolgozás során figyelemmel kell lenni a Partnerségi Megállapodásban elfogadott minden releváns operatív program prioritásaira, különös tekintettel a TOP-ra, VP-re és a KEHOP-ra.(nyilatkozatban szükséges igazolni)
- 62) A SEAP felülvizsgálat illetve átdolgozás vagy a SECAP elkészítés során a Polgármesterek Szövetsége honlapján közzétett Nemzeti Koordinátorral (Country Coordinator) való együttműködés kötelező érvényű.
- 63) A SEAP/SECAP az Európai Unió stratégiai tervezési alapszövegei a fenntartható energiagazdálkodás és klímavédelem területén, amelyek elkészítése az energiahatékonyság növelése, és a CO2 kibocsátás csökkentése érdekében javasolt.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a műszaki, szakmai tartalom csökkenése esetén – a csökkenés mértékétől függetlenül – az elszámolható költség és a támogatás összege arányosan csökkentésre kerül az érintett tulajdonságtól vagy képességtől való elmaradás arányában!

3.4.1.2. Esélyegyenlőség és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak is:

- 1) Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó környezetvédelmi és esélyegyenlőségi jogszabályokat betartani, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- 2) A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a támogatást igénylő esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

- 3) Figyelembe kell venni a projektnek az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra vonatkozó potenciálját, és biztosítani kell, hogy a projekt ellenálló az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben! Ezért mérlegelni kell, hogy a projekt megvalósítását vagy eredményét veszélyezteti-e extrém időjárási esemény, pl. árvíz, szárazság, forróság, tűz, vagy más időjárási kockázat.
A mérlegelés eredményeképp a támogatási kérelemben nyilatkozni kell, ha a projektnek nincs előre látható klímakockázata, vagy el kell készíteni a projekt klímakockázati elemzését és kockázatkezelési tervét. Az elemzést és kockázatkezelési tervet csatolni kell a támogatási kérelemhez, és figyelembe kell venni a költség-haszon elemzés és a megvalósíthatósági tanulmány készítésekor. A kockázatkezelési terv által javasolt intézkedések megvalósulását, az intézkedések megvalósításával elért eredményeket nyomon kell követni, és az intézkedések eredményességéről a projekt előrehaladásáról és zárásáról szóló beszámolóknak be kell számolni.
- 4) Amennyiben a beruházás külterületen vagy zöldmezős fejlesztésként valósul meg, a beruházás megkezdése előtt el kell készíttetni a projekt által érintett terület környezeti, ökológiai állapotfelmérését, a projekt által érintett környezeti elemekre, rendszerekre vonatkozóan. Az állapotfelmérésről készült dokumentációt csatolni kell a támogatási kérelemhez. A dokumentációban be kell mutatni, hogyan fogja csökkenteni, kompenzálni, illetve dokumentálni a kivitelező a projekt megvalósítása során okozott káros környezeti, ökológiai hatásokat, biztosítani a területre jellemző biológiai sokféleség megőrzését és az ökológiai átjárhatóságot. Az ökológiai állapotban bekövetkezett változásokat a beruházás megvalósítása során nyomon kell követni, és az állapotváltozásról, a káros hatások csökkentését vagy kompenzálását célzó intézkedések eredményességéről szóló jelentést csatolni kell a projekt előrehaladásáról és zárásáról készített beszámolóhoz.
- 5) A fentiek tekintetében a támogatást igénylő nemleges nyilatkozatot nyújt be abban az esetben, ha a projekt valamennyi környezeti, esélyegyenlőségi jogszabálynak megfelel, és az energiafelhasználásra, a projekt környezetének ökológiai állapotára, a vizek állapotára és a klímaváltozásra hatása nincs.
- 6) Infrastrukturális fejlesztéseknél: létesítmények, térhasználat közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit, és bemutatja ennek módját. (információ: <http://www.etikk.hu>)
- 7) A közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító és/vagy állandó munkavégzés helyszínéül szolgáló épület/épületrész építése/felújítása során kötelező a projektarányos akadálymentesítés.
- 8) Az infokommunikációs akadálymentesítés minden beruházás esetén kötelező.
- 9) Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.
- 10) Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az

esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.

3.4.1.3. Egyéb elvárások

Elvárás, hogy legkésőbb a projektfejlesztés során (1. mérföldkőig) a teljes műszaki dokumentációval együtt csatolásra kerüljön olyan tételes tervezői költségvetés is, amely az egyes tételek esetében az építőipari normagyűjtemény kódjait is tartalmazza.

3.4.2. Mérföldkövek tervezésével kapcsolatos elvárások

A projekt megvalósítása során legalább 5 mérföldkövet szükséges tervezni, de legfeljebb 12 mérföldkő tervezhető.

Amennyiben a támogatási kérelem kizárólag SEAP felülvizsgálatra/átdolgozására és/vagy SECAP elkészítésére irányul, minimum 1db, a „Megyei Önkormányzati SEAP felülvizsgálat/átdolgozás / SECAP benyújtása” mérföldkő tervezése szükséges.

Az utolsó mérföldkövet a projekt fizikai befejezésének várható időpontjára szükséges megtervezni.

Az egyes mérföldkövekkel kapcsolatos elvárások a következők:

A projekt megvalósítása során, legalább az alábbi mérföldkövek betervezése szükséges:

1. Engedélyeztetési eljárások lefolytatása és a műszaki tervek elkészítése

A projekt megkezdésétől vagy a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított maximum 12 hónapon belül szükséges elérni a kivitelezés megkezdéséhez szükséges összes, tervekészítésre vonatkozó jogszabályi elvárás, a szükséges hatósági engedélyezési folyamatok lezárását, valamint a kiviteli tervek elkészítését. Az építőipari normagyűjtemény szerinti azonosítókkal ellátott tételes tervezői költségvetést is ezen időpontig kérjük benyújtani. A kivitelezési dokumentációban külön fejezetben kell dokumentálni a horizontális követelmények teljesítése érdekében tervezett kivitelezési feladatokat. Amennyiben a jelenlegi funkció nem támogatható, de támogatható funkcióra való átállás tervezett, úgy a tervezett funkcióváltást legkésőbb az „Engedélyeztetési eljárások lefolytatása és a műszaki tervek elkészítése” mérföldkőnél igazolni szükséges.

2. Közbeszerzés lefolytatása

A kivitelezésre vonatkozó közbeszerzés(eke)t a támogatási szerződés hatályba lépésétől számított maximum 18 hónapon belül szükséges lezárni, eredményesen, a nyertes ajánlattevő kihirdetésével. A mérföldkő teljesítése során kérjük a közbeszerzési eljárás jogszabályi megfelelőségére vonatkozó tanúsítvány benyújtását.

3. Kivitelezés

A beruházás 25, 50 és 75%-os készültségi szintjénél egy-egy teljesítési mérföldkőként jelenteni szükséges. A **150 millió Ft összköltséget el nem érő építési beruházást** tartalmazó projekt esetében elegendő két mérföldkő tervezése is, a kivitelezés **50%-os és 100%-os** készültségi fokánál

4. Megyei önkormányzati SEAP felülvizsgálat/átdolgozás / SECAP benyújtása

Amennyiben ezzel a tevékenységgel támogatást igényeltek, a projekt kötelező mérföldköve a felülvizsgált vagy átdolgozott SEAP illetve SECAP benyújtása a Covenant of Mayors (Polgármesterek Szövetsége) szervezethez a projekt megvalósítási időszaka alatt szabadon megválasztott időpontban.

5. A fejlesztéssel érintett létesítmények átadása, projektzárás

A teljes projekt fizikai befejezését is szükséges önálló mérföldkőként betervezni.

Benyújtandó dokumentumok: műszaki átadás-átvétel, műszaki ellenőr beszámolója, az új hiteles épületenergetikai tanúsítvány és a megvalósított állapotra vonatkozó tanúsítói/épületenergetikai szakértői/auditori nyilatkozat kiállítása, fotódokumentáció, teljesítés igazolások, egyéb projektzárást igazoló dokumentumok (pl. kifizetést igazoló bankkivonatok, stb.)

Minden betervezett mérföldkő teljesítését alátámasztó dokumentumokkal kell igazolni, valamint kifizetési kérelmet kell benyújtani a Közreműködő Szervezethez.

3.4.3. A projekt szakmai megvalósítása során a közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó elvárások

Közbeszerzési kötelezettség:

Felhívjuk a figyelmet a projekt keretében megvalósítandó beszerzések tekintetében esetlegesen fennálló közbeszerzési kötelezettségre. Az irányadó jogszabályban meghatározott kötelezettségek megállapítása és betartása a támogatást igénylő, illetve a kedvezményezett feladata.

A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó részletes tájékoztatás az ÁÚF 9. pontjában található.

3.4.4. A projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos egyéb elvárások

Jelen felhívás esetében nem releváns.

3.5. A projektvégrehajtás időtartama

3.5.1. A projekt megkezdése

Támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett projekthez is igényelhető.

Megkezdett projekt abban az esetben részesülhet támogatásban, ha a következő feltételeknek együttesen megfelel:

- támogatási igény benyújtásakor nem minősül fizikailag befejezettnek;
- 2014.01.01-e után kezdte meg a projektet és a tervezési értékek megfelelnek az engedélyezés időpontjában hatályos műszaki-szakmai szabályozásnak és a felhívásban foglaltaknak.

A támogatott projekt megkezdettségére vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 8.pontjának 6.1. alpontja tartalmazza.

Ha a támogatást igénylő a támogatási döntés kézhezvételét megelőzően közbeszerzési eljárást folytat le, köteles a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet XVI. fejezetének rendelkezései szerint eljárni.

3.5.2. A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam

A projekt fizikai befejezésére a projekt megkezdését, vagy amennyiben a projekt a támogatási szerződés hatályba lépéséig nem kezdődött meg, a támogatási szerződés hatályba lépését követően legfeljebb 36 hónap áll rendelkezésre.

A projekt fizikailag befejezett, amennyiben a projekt keretében támogatott valamennyi tevékenység a támogatási szerződésben meghatározottak szerint, a Felhívásban meghatározott feltételek mellett teljesült. A projekt fizikai befejezése napjának a projekt utolsó támogatott tevékenysége fizikai teljesítésének a napja minősül.

A támogatott tevékenységtípusok fizikai teljesítettségére vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 8. pontjának 6.2. alpontja tartalmazza.

A támogatást igénylő projekttel kapcsolatos pénzügyi elszámolása (záró kifizetési igénylés) benyújtásának végső határideje: 2022. december 31.

A záró kifizetési igénylés benyújtásának határideje az utolsó mérőföldkő elérését követően 90 nap.

Állami támogatás típusú előleg esetén legkésőbb az előlegfolyósítást követő három éven belül a nyújtott támogatással el kell számolni.

3.6. Projektekkel kapcsolatos egyéb elvárások

3.6.1. A projekt területi korlátozása

A megvalósítás helyszíne a kevésbé fejlett régiók vonatkozó terület-specifikus melléklet szerinti megyéjének a települései, kivéve a megyei jogú városok területe. A helyi önkormányzatok megyei jogú városok területén elhelyezkedő többségi tulajdonú épületei a célterület részét képezik.

3.6.2. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek

Támogatás abban az esetben folyósítható az adott tevékenység megvalósítására, amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az ÁÚF c. dokumentum 7. pontjában foglaltaknak megfelelnek, és a projekt szempontjából ennek megfelelően rendezett tulajdoni viszonyokat a támogatást igénylő biztosítja, és igazolja a támogatási kérelem benyújtásával egyidejűleg.

Támogatás abban az esetben folyósítható, amennyiben a tervezett fejlesztések alá vont ingatlanok többségi önkormányzati és/vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság(ok) tulajdonában állnak.

3.7. Indikátorok, szakpolitikai mutatók, adatszolgáltatás

3.7.1. Indikátorok

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ¹⁰	Célérték	Azonosító
Üvegházhatást okozó gázok csökkentése: az üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése	ERFA	CO ₂ egyen-érték tonnában	Közös kimeneti	Minden megkezdett 1.500.000 Ft igényelt támogatás esetén 1 CO ₂ egyenérték (t) ÜHG megtakarítást	CO34

¹⁰ Közös kimeneti, OP-kimeneti, OP-eredmény

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa ¹⁰	Célérték	Azonosító
				szükséges vállalni.	
Energiahatékonyság: A középületek primerenergia-fogyasztásának csökkenése éves	ERFA	kWh/év	Közös kimeneti	-	CO32
Megújuló energiaforrások: A megújulóenergia-termelés további kapacitása ¹¹	ERFA	MW	Közös kimeneti	-	CO30
Energiahatékonysági fejlesztések által elérte primer energia felhasználás csökkenés	ERFA	PJ/év	OP kimeneti	-	PO24
A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség ¹²	ERFA	PJ/év	OP kimeneti	-	PO26

Csak SEAP felülvizsgálatot/átdolgozást illetve SECAP kidolgozást tartalmazó projektek esetében a fenti indikátorok nem alkalmazandók.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 88. §-a alapján a kedvezményezett kizárólag a támogatás arányos csökkentése mellett jogosult csökkenteni az indikátor célértéket a támogatási szerződésben/támogatói okiratban/finanszírozási megállapodásban.

Amennyiben egy indikátor nem éri el a projektre a támogatási szerződésben/támogatói okiratban/finanszírozási megállapodásban meghatározott érték 75%-át, a támogatás csökkentésre kerül, illetve a kedvezményezett - a vis maior esetét kivéve - a támogatás arányos részét, a rendeletben meghatározottak szerint köteles visszafizetni. A 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 88. §. (1)-(4) szerinti szankció nem alkalmazandó szakpolitikai mutatók és az OP-eredmény-indikátorok esetében.

A CO34 („Az üvegházhatású gázok becsült éves csökkenése”) indikátorvállalás csak akkor fogadható el, amennyiben az az indikátorok számításához használandó kötelező módszertan alapján került meghatározásra.

Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben az indikátor egyben a 3.4. fejezet szerinti műszaki, szakmai tartalom részét képezi, a támogatási szerződésben/támogatói okiratban szereplő tervérték csökkenése esetén a műszaki, szakmai tartalom csökkenésére vonatkozó, a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 1. mellékletének 65.4 pont c) alpontjában részletezett szabályozást alkalmazzuk.

¹¹ Amennyiben értelmezhető a projekt keretében

¹² Amennyiben értelmezhető a projekt keretében

3.7.2. Szakpolitikai mutatók

Jelen felhívás esetében nem releváns.

3.7.3. Egyéni szintű adatgyűjtés ESZA forrásból megvalósuló felhívások esetén

Jelen felhívás esetében nem releváns.

3.8. Fenntartási kötelezettség

A támogatást igénylő a projekt megvalósítás befejezésétől számított **5 évig**, a támogatás visszafizetésének terhe mellett vállalja, hogy a projekt megfelel a 1303/2013/EU Rendelet 71. cikkében foglaltaknak.

A SEAP felülvizsgálat, SECAP-pá történő átdolgozás illetve SECAP kidolgozás esetében elvárás, hogy a projekt pénzügyi befejezésétől számított **5 évig** biztosítani kell a terv felülvizsgálatát és regisztráltságát a Polgármesterek Szövetségénél (www.eumayors.eu).

3.9. Biztosítékok köre

A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó részletes szabályozást az ÁÚF 6. pontja tartalmazza.

3.10. Önerő

A támogatást igénylőnek a projekt nem elszámolható költségeit önerőből szükséges fedeznie.

4. A TÁMOGATÁSI KÉRELMEK BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

4.1. Támogatást igénylők köre

Jelen Felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be:

- Helyi önkormányzatok kivéve a megyei jogú város önkormányzatát (GFO 321)
- Területi (megyei) önkormányzat (GFO 321)- kizárólag a 3.1.1/g. tevékenység vonatkozásában konzorciumvezetői státusszal
- Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 322)
- Helyi nemzeti önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek (GFO 37);
- Helyi önkormányzatok társulása (GFO 327)
- Többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok (GFO 11; 572; 573; 575; 576).

Jelen felhívás keretében a támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában is van lehetőség.

Önállóan nem, konzorciumi partnerként nyújthatnak be támogatási kérelmet az alábbi szervezetek a 272/2014 (XI.5.) Korm. rendelet 5. melléklete, A nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről 2014-2020 programozási időszak 3.8.2.5 pontjában meghatározott tevékenységek megvalósítására:

- Területi (megyei) önkormányzat (GFO 321)- az „önállóan nem” kitétel nem vonatkozik rá
- Önkormányzati hivatal (költségvetési szerv) (GFO 325)
- Nonprofit gazdasági társaság, szervezet (GFO 572; 573; 575; 576; GFO 599), amelyben az állam vagy önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik.
- Vállalkozás (GFO 11), amelyben az állam vagy önkormányzat – együttesen vagy külön, közvetve vagy közvetlenül – 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik.

4.2. Támogatásban nem részesíthetők köre

Az ÁÚF „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint nem ítélt meg támogatás azon támogatást igénylő részére:

- a. amelynek tartalma a Felhívásban megfogalmazott célokkal nincs összhangban.

Az ÁÚF „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltakon túl, az alábbi szempontok szerint nem ítélt meg támogatás azon **támogatási kérelemre**:

- a) Amely azon tevékenység megvalósítására irányul, amely korábban az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból a támogatási kérelemben tervezett tevékenység megvalósítására vonatkozóan támogatásban részesült és annak kötelező fenntartási időszaka még nem járt le. Ez alól kivételt képez, ha a jelen Felhívásra benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi fejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a jelen fejlesztéstől való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A felhívás 3.1. pontjában foglalt a 3.2. pont alapján az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységekre vonatkozóan a felhívás általános mellékletében szereplő Kizáró okok listáján túl, az alábbi szempontok szerint nem nyújtható támogatás:

- a. a szárazföldi közlekedés területén működő vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott támogatás,
- b. olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.
- c. azon szervezet részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező határozatának nem tett eleget,

4.3. A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja

A támogatási kérelem benyújtási határideje és módja a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében található.

4.4. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok

4.4.1. Kiválasztási eljárásrend

A felhívásra beérkező támogatási kérelmek a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 57/A. § (2) standard eljárásrend vonatkozó szabályai szerint, területi kiválasztási eljárásrend alapján kerülnek elbírálásra.

A támogatási kérelmekről az irányító hatóság vezetője szakaszos elbírálással dönt.

Az eljárás során a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van hiánypótlásra.

Az eljárás során a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet szabályai szerint lehetőség van szóbeli egyeztetésre.

Az irányító hatóság a támogatási kérelmekről való döntés megalapozására Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

Az eljárásrendre vonatkozó további információk az ÁÚF 3. pontjában (A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja) találhatóak.

4.4.2. Kiválasztási kritériumok

Jelen felhívás keretében támogatásban részesülhetnek azon projektek, amelyek megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, valamint az alábbi kritériumoknak:

1. Nem hiánypótoltható jogosultsági kritériumok

- a) a támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat elektronikus és – elektronikus aláírás használatának kivételével – papír alapú példánya hiánytalan, hibátlan és határidőben benyújtásra került,
- b) a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4.pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint,
- c) A támogatást igénylő a jelen felhívásban meghatározott lehetséges támogatást igénylő körbe tartozik.

Amennyiben a fenti nem hiánypótoltható jogosultsági kritériumoknak a támogatási kérelem nem felel meg, akkor a támogatási kérelem hiánypótlási felhívás nélkül elutasításra kerül.

2. Hiánypótoltható jogosultsági szempontok

- a) A támogatási kérelmet magyar nyelven nyújtották be.
- b) A támogatási kérelem adatlapjának valamennyi rovata jelen Felhívás, illetve az ÁÚF dokumentumban megadott szempontok szerint ki van töltve és minden kérdésére hiánytalanul választ ad.
- c) A támogatási kérelemben szereplő, az igényelt támogatásra vonatkozó táblázatok adatai egyezők.
- d) A fejlesztés megvalósításának időtartama a felhívásban megadott időintervallum maximumán belül van.
- e) A hiánypótolható, kötelezően csatolandó mellékletek benyújtásra kerültek.
- f) A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet értelmében a település Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP) vagy a költségvetési szerv, többségi állami tulajdonban álló jogi személy esélyegyenlőségi terve elkészült.

Amennyiben a fenti hiánypótoltható jogosultsági kritériumoknak a támogatási kérelem nem felel meg, és ha az adott jogosultsági kritérium, vagy az adott jogosultsági szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótoltható, akkor egyszeri alkalommal hiánypótlási felhívásra kerül sor.

3. Tartalmi értékelési szempontok

Az értékelés **Megfelelt / Nem felelt meg / Részben megfelelt / Nem releváns** válasszal történik, a „Megfelelt” válasz 1, a „Nem felelt meg” és a „Nem releváns” válasz 0, a „Részben megfelelt” válasz 0,5 pontnak számít.

Amennyiben az adott szempontra vonatkozó információk alapján nem dönthető el egyértelműen, hogy a projekt megfelel-e, vagy sem a kritériumban elvártaknak, akkor tisztázó kérdés kerül megküldésre a támogatást igénylőnek.

A tisztázó kérdés megválaszolása során a kérelem tartalmi elemeinek módosítására nincs lehetőség.

Amennyiben a támogatást igénylő a tisztázó kérdésben foglaltakat nem teljesíti, vagy válasza alapján továbbra sem egyértelmű a kritériumnak való megfelelés, akkor az adott szempont a rendelkezésre álló információk alapján kerül értékelésre

A „nem felelt meg”, vagy „részben megfelelt” választ a szakmai értékelőnek részletes indoklással kell alátámasztania. „Részben megfelelt” válasz esetén, amennyiben szükséges, támogatási szerződéskötési feltételt kell szabni az értékelőnek az adott szempont teljesülésére.

Tájékoztatjuk a tisztelt támogatást igénylőt, hogy:

- amennyiben az **értékelés során** az alábbi, projektekre nézve releváns IH szempontok alapján a **1.1-1.5, 2.2, 2.3, 3.2, 3.3, 3.4, 4.1 - 4.3, 5.1,10.1-10.8 pontok valamelyikében** az értékelés „nem felelt meg” minősítést kap, úgy a támogatási kérelem **elutasításra** kerül.

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelt meg/Nem releváns)
1.	Illeszkedés a TOP céljaihoz	
1.1	A tervezett projekt illeszkedik a Nemzeti Energiastratégia 2030, Magyarország II. Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Terv, ill. Nemzeti Épületenergetikai Stratégiában megfogalmazottakhoz. Továbbá a fejlesztés összhangban van a felhívás céljaival, a fejlesztés a felhívásban szereplő célokat teljesíti, illetve azokhoz hozzájárul.	megfelelt/nem felelt meg
1.2	A projektben foglalt tevékenységek hozzájárulnak az önkormányzatok által működtetett intézmények primerenergia-fogyasztásának csökkentéséhez, valamint az önkormányzatok által működtetett intézmények ÜHG-kibocsátásának csökkentéséhez. Olyan projektek esetében pedig, amelyek egyúttal megújuló energia termelést is érintenek, a beruházás nem jelenti a megújuló energiatermelési kapacitás, valamint a megújuló energia felhasználás csökkenését.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
1.3	Az érintett épület(ek) többségi önkormányzati tulajdonban vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság tulajdonában van(nak).	megfelelt/nem felelt meg/ nem releváns
1.4	Amennyiben a fejlesztéssel érintett épület/épületrész szórt azbesztet tartalmaz, a projektgazda vállalja az azbesztmentesítést, továbbá amennyiben releváns, a projektgazda vállalja a projektarányos akadálymentesítést.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelt meg/Nem releváns)
1.5	<p>Kiemelt projekt esetében (Békés, Somogy, BAZ,V eszprém megyék kiemelt projektjeinél) a támogatási kérelem tartalma megfelel az illetékes területi szereplő által, a vonatkozó Integrált Területi Programban meghatározott, és a TOP Monitoring Bizottsága által jóváhagyott területi kiválasztási kritériumoknak és az illeszkedés minden kiválasztási kritérium vonatkozásában külön ismertetésre került, az illeszkedés mindezek alapján igazolt.</p> <p>Az illeszkedés a Projekt Tervben szöveges formában kifejtésre került. Az adott területi szereplő területi kiválasztási kritériumok szempontjai jelen felhívás területspecifikus mellékleteinek a 4.4. pontjában találhatóak.</p> <p>Megfelelt minősítés csak akkor adható, ha a támogatási kérelem valamennyi szempontnak megfelel.</p> <p>Standard eljárásrend esetében nem releváns minősítést szükséges adni.</p>	<p>megfelelt/ részben megfelelt/ nem felelt meg/nem releváns</p>
2.	Szakmai indokoltság, igény és kihasználtság	
2.1.	A beruházás energetikai felülvizsgálatra alapozott felújítási tevékenységeket is megvalósít.	<p>megfelelt/nem felelt meg /részben megfelelt/nem releváns</p>
2.2.	Az épületek hőtechnikai jellemzőinek javítását magába foglaló „3.1.1/a)” tevékenységet nem tartalmazó projektek esetén - a 3.1.1/d) és 3.1.1/g) tevékenységeket leszámítva - a megújuló energiaforrást alkalmazni kívánó épületnek meg kell felelnie legalább a felhívás megjelenésekor hatályos 176/2008. (VI. 30) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti „DD – korszerűt megközelítő” kategóriának.	<p>megfelelt/nem felelt meg/nem releváns</p>
2.3.	A beavatkozások tervezése technológia semleges megközelítést alkalmaz(ott).	<p>megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt/ nem releváns</p>
3.	Megalapozottság	
3.1.	A tervezett fejlesztés szerepel az (esetlegesen rendelkezésre álló) megyei önkormányzat által összefogott és koordinált SEAP/SECAP akciótervekben.	<p>megfelelt/nem felelt meg/ részben megfelelt/ nem</p>

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelt meg/Nem releváns)
		releváns
3.2.	Az érintett épület rendelkezik hiteles energetikai tanúsítvánnyal (HET) vagy, „Összetett” projekt esetében, rendelkezésre áll a projekt tervezett fizikai-műszaki kiterjedését lefedő épületenergetikai átvilágítás és annak javaslatai. (Amennyiben a projekt csak 3.1.1/d) vagy 3.1.1/g) tevékenységre irányul, úgy ezen szempont nem releváns)	megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt/nem releváns
3.3.	A támogatást igénylő és a támogatási kérelem tárgya nem tartozik a jelen felhívás 4.2 pontja, valamint az ÁÚF dokumentum 2. pontja alatt meghatározott kizáró okok alá.	megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt
3.4.	A támogatást igénylő vállalja a Felhívás 3.4 és 3.6. pontjában meghatározott előírások teljesítését.	megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt
4.	Kockázatok	
4.1.	A fejlesztés előtti és utáni állapot számított energiafelhasználási adatainak bemutatása, valamint a működési költségek meghatározása megfelelően került bemutatásra és a megvalósítás ütemterve szakmailag megfelelő.	megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt/nem releváns
4.2.	Olyan, központi költségvetési szerv, vagy egyház általi fenntartásba, működtetésbe, vagyonkezelésbe átvett intézmény esetében, mely többségi önkormányzati tulajdonú, vagy többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által tulajdonolt épület egy részében helyezkedik el és támogatható funkciót lát el, továbbá központi költségvetési szerv általi fenntartásba, működtetésbe, vagyonkezelésbe átvett köznevelési intézménynek helyt adó önálló épület (Klik fenntartásban lévő iskola) esetén a fenntartó/üzemeltető/vagyonkezelő nyilatkozta rendelkezésre áll, melyben nyilatkozik, hogy: <ul style="list-style-type: none"> ○ a munkálatok céljával egyetért; ○ a munkálatokkal járó zavarást tűri; ○ a fenntartási időszak alatt, amennyiben a fenntartói/üzemeltetői/vagyonkezelői jogviszony fennáll, az érintett ingatlan funkcióját fenntartja; ○ legalább a fenntartási időszak alatt, az önkormányzat kérésére, az épület energetikai teljesítményével kapcsolatosan rendelkezésére álló adatokat az önkormányzat rendelkezésére bocsátja. 	megfelelt/nem felelt meg/ részben megfelelt/ nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelt meg/Nem releváns)
4.3.	Az önkormányzat továbbá nyilatkozik, hogy amennyiben a fenntartási időszak alatt a fenntartói/üzemeltetői/vagyonkezelői jog visszazáll az önkormányzatra, a támogatási kérelem elbírálásakor figyelembe vett és támogatott eredeti funkciót a fenntartási időszak végéig megtartja vagy az elbírálás időpontjában azonos feltételekkel támogatható, olyan egyéb funkciók ellátását biztosítja az adott épületben, amelyek hatására az épület fosszilis energiaszükséglete nem növekszik és releváns esetben a megújuló energiafelhasználása nem csökken.	megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt/nem releváns
4.4.	A fejlesztési elképzelés bemutatásában mérlegelésre került, hogy milyen valós kockázati tényezők veszélyeztetik a fejlesztés megvalósulását, azok milyen valószínűséggel következhetnek be, milyen hatást gyakorolnak a fejlesztésre, a lehetséges kedvezményezett a kockázati tényezők kivédésére javaslatot tesz.	megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt/nem releváns
4.5.	Amennyiben a támogatást igénylőnek volt közbeszerzési eljárása, a tanúsítvány, az ellenőrzési jelentés szerint a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelt.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
5.	Projekt komplexitása	
5.1.	Amennyiben műemlék vagy helyi védelem alatt álló épület(ek) is a projekt alanyai, az adott épület(ek) esetén bemutatásra került a védett értékek megőrzésének módja, valamint műemlékvédelmi épület esetén rendelkeznek Hatósági Bizonyítvánnyal, vagy műemlékvédelmi szakértői nyilatkozattal, helyi védelem alatt álló épület esetén pedig műemlékvédelmi szakértői nyilatkozattal, melyben megjelölik a védendő épületelemeket.	megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt/nem releváns
6.	Hatás	
6.1.	„Összetett” projektet kívánnak megvalósítani.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
6.2.	A projekt önkormányzatok közti konzorcium keretében kerül megvalósításra	megfelelt/nem felelt meg
7.	Fenntarthatóság	
7.1.	„Előnyben kell részesíteni azokat a fejlesztéseket, amelyek a költségoptimalizált követelményszintet meghaladó szintet kívánnak elérni”: A támogatást igénylő a TNM rendelet által definiált „közel nulla” szint elérését/meghaladását vállalja. Több épület esetén, amennyiben az épületek több mint fele „közel nulla” szintet kíván elérni, akkor adható megfelelt, egyéb esetben részben megfelelt.	megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt/nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelt meg/Nem releváns)
7.2.	„Előnyben kell részesíteni azokat a fejlesztéseket, ahol egységnyi költségből a legnagyobb fosszilis energia-megtakarítás és ÜHG-kibocsátás csökkentés érhető el”: A támogatást igénylő csak az energetikai felmérés(ek) nyomán megfogalmazott, a Felhívás szerinti energetikai célú intézkedésekre kér támogatást.	megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt/nem releváns
8.	Integrált megközelítés	.
8.1.	A támogatást igénylő az ágazati OP-k projektjeihez illetve a TOP más intézkedéseéhez, projektjeihez való kapcsolódást, a tervezett fejlesztések egymáshoz való illeszkedését, szinergikus hatását bemutatta.	megfelelt/nem felelt meg/részben megfelelt/nem releváns
9.	Esélyegyenlőség	
9.1.	A tervezett beavatkozás 10.000 fő alatti településen (is) megvalósul.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
9.2.	A támogatást igénylő bemutatta, hogy a beruházás nem kirekesztő egyetlen társadalmi csoport számára sem.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
10.	Költséghatékonyság	
10.1.	Amennyiben a támogatási kérelem tartalmaz a felhívás 3.4.1.1 /22) pontjában foglalt tevékenységet, úgy a teljes beruházásra vonatkozóan a pénzügyi belső megtérülési ráta (BMR) -4 % feletti.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
10.2.	Az épületek hőtechnikai jellemzőinek javítását célzó külső határoló szerkezetek, (beleértve a pince- és zárófödémeket vagy a fűtött tetőteret határoló szerkezeteket) utólagos szigetelésével, külső nyílászárók cseréjével vagy korszerűsítésével, vagy az épületek nyári, passzív hővédelmének javításával elért éves szintű 1 GJ primerenergia-megtakarításra vetített nettó elszámolható beruházási költség nem haladhatja meg a 110.000 Ft/GJ értéket nem-műemlékek, nem helyi védelem alatt álló épületek illetve a „közel nulla”, TNM rendelet szerinti energetikai definíciót el nem érő épületek esetében. Több épület esetén projektszinten kell megfelelni a súlyozott fajlagos korlátnak, amit a PT energetikai melléklete határoz meg.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
10.3.	Műemlékek, helyi védelem alatt álló épületek, illetve a „közel-nulla” követelményszintet legalább elérő épületek hőtechnikai jellemzőinek javítását célzó külső határoló szerkezetek, (beleértve a pince- és zárófödémeket vagy a fűtött tetőteret határoló szerkezeteket) utólagos szigetelésével, külső nyílászárók cseréjével vagy korszerűsítésével, vagy az épületek	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Részen megfelelt/Nem felelt meg/Nem releváns)
	nyári, passzív hővédelmének javításával elért éves szintű 1 GJ primerenergia-megtakarításra vetített nettó elszámolható beruházási költség nem haladhatja meg a 130.000 Ft/GJ értéket. Több épület esetén projektszinten kell megfelelni a súlyozott fajlagos korlátnak, amit a PT energetikai melléklete határoz meg.	
10.4.	Napelemes rendszerek tervezett telepítése esetén, a beruházás-részre igényelt támogatás nem haladja meg a 450.000 Ft/kW maximális nettó elszámolható beruházási költséget. (Amennyiben a műemlék, vagy helyi védelem jelleg igazoltan speciális megoldásokat igényel: 500.000 Ft/kW nettó elszámolható beruházási költség.)	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
10.5.	Napkollektoros rendszerek tervezett beépítése esetében, a vonatkozó beruházás-részre igényelt támogatás nem haladja meg a 270.000 Ft/nm nettó elszámolható beruházási költséget (az abszorber felületre vetítve).	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
10.6.	Szilárd biomassza kazán beépítése esetében, a kazánteljesítményre vetített nettó elszámolható beruházási költség (mely tartalmazhatja a kazán beszerzése és beépítése mellett az alábbiakat: használati melegvíz- és fűtési rendszerhez való csatlakozáshoz szükséges eszközök, berendezések és építmények, valamint füstgáztisztító, pernyeválasztó, kéményrendszer, hamu- és pernyekihordó, tüzelőanyag raktározásához, átmeneti tárolásához szükséges, nem-építmény jellegű elemek, automatikus tüzelőanyag-adagolót) nem haladja meg a 150.000 Ft/kW értéket.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
10.7.	Hőszivattyú rendszerek alkalmazása esetén a hőtermelő teljesítményre vetített nettó elszámolható beruházási költség nem haladhatja meg: - földhő-víz hőszivattyús rendszer esetén a 325.000 Ft/kW értéket - víz-víz hőszivattyús rendszer esetén a 225.000 Ft/kW értéket - levegő-víz hőszivattyús rendszer esetén a 185.000 Ft/kW értéket.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
10.8.	Minden megkezdett 1.500.000 Ft igényelt támogatás esetén 1 CO2 egyenérték (t) ÜHG megtakarítást vállal a projekt.	megfelelt/nem felelt meg/nem releváns
11.	Eredményesség	
11.1.	Az adott épületek fejlesztés előtti energiaigénye meghaladja a 200 kWh/m ² a értéket. Több épület esetén a projektszintű súlyozott	megfelelt/nem felelt meg/ részben megfelelt/ nem

	Értékelési szempont	Minősítés (Megfelelt/Részben megfelelt/Nem felelt meg/Nem releváns)
	értéknek kell meghaladnia ezt az értéket.	releváns

Terület-specifikus értékelési szempontok a felhívás adott területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében találhatók.

5. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

Kérjük, a projekt előkészítése során vegye figyelembe, hogy a támogatást a projekt megvalósítása során csak akkor tudja majd igénybe venni, ha megfelel a következő szabályoknak!

5.1. A támogatás formája

Jelen felhívás keretében nyújtott támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.

5.2. A projekt maximális elszámolható összköltsége

Jelen felhívás keretében a projekt elszámolható összköltsége a felhívás területi egységre vonatkozó terület-specifikus mellékletében kerül szabályozásra.

5.3. A támogatás mértéke, összege

- a. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás minimum és maximum összege a felhívás területi egységre vonatkozó területspecifikus mellékletében kerül szabályozásra.
- b. **A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a.**
- c. **3.1. pontban foglalt, a 3.2. pont alapján az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységekhez nyújtott támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100%-a. figyelemmel az alábbiakra is:**

Az ellentételezés összege évente és feladatonként nem haladhatja meg a 15 millió eurónak megfelelő forintösszeget.

Amennyiben az ellentételezés összege a megbízás időszaka alatt változik, úgy az éves összeget a megbízási időtartamra tervezett ellentételezés éves összegeinek átlagaként kell kiszámítani.

A támogatás mértékét a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikke szerint kell megállapítani. A támogatás mértéke nem haladhatja meg a közszolgáltatás ellátásának nettó költségét. A nettó költség kiszámítható a 2012/21/EU bizottsági határozat szerint meghatározott költségek és bevételek közötti különbséggént. Kiszámítható továbbá a közszolgáltatási kötelezettséget teljesítő vállalkozás nettó költsége és ugyanazon vállalkozás közszolgáltatási kötelezettség nélküli nettó költsége vagy haszna közötti különbséggént. A közszolgáltató részére a 2012/21/EU bizottsági határozat alapján ésszerű nyereség adható.

5.4. Előleg igénylése

Jelen felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke a megítélt támogatás 100 %-a központi, helyi önkormányzati vagy köztestületi költségvetési szerv, közvetlen vagy közvetett többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaság, helyi önkormányzat, köztestület kedvezményezett esetén, **ha a kedvezményezett**

- a) a fizetési számláit az Áht. alapján a kincstárban köteles vezetni, vagy az európai uniós forrásból nyújtott költségvetési támogatások kezelésére a kincstárnál külön fizetési számlával rendelkezik, vagy
- b) megítélt támogatásának összege nem éri el az ötszázmillió forintot.

Az a) vagy b) pont nem teljesülése esetén a felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke a megítélt támogatás 50 %-a.

A Kbt. hatálya alá tartozó beszerzésnél, szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben köteles biztosítani a szállító részére a szerződés - tartalékkeret és általános forgalmi adó nélkül számított - elszámolható összege 30%-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénylésének lehetőségét.

Szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő közszféra szervezet a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződésben köteles biztosítani a szállító részére a szerződés - tartalékkeret nélküli - elszámolható összege 50%-ának megfelelő mértékű szállítói előleg igénylésének lehetőségét.

A szállítói előleg 50 %-ával legkésőbb a szállítói szerződés szerinti ellenszolgáltatás elszámolható összege 50 %-ának teljesítését követően haladéktalanul el kell számolni.

Szállítói finanszírozás alkalmazása esetén a támogatást igénylő közszféra szervezet a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 118. §-ában foglaltak alapján fordított áfa-előleg igénybe vételére is jogosult.

Az építési beruházás vagy építési koncesszió esetén a háromszázmillió forintot elérő vagy meghaladó elszámolható költségelem vonatkozásában a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 116. § (2) bekezdés c) pontja szerinti kedvezményezett esetén csak szállítói finanszírozás alkalmazható, kivéve, ha az irányító hatóság vezetője az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével ettől eltérően dönt.

A szállítói előleget a Támogató visszaköveteli, ha a Kedvezményezett nem nyújt be igénylést időközi kifizetésre a szállítói előleg – vagy több részletben történő előlegfolyósítás esetén annak első részlete – kifizetésétől számított 12 hónapon belül, valamint ha a benyújtott kifizetési igénylés vagy más körülmény – így különösen helyszíni ellenőrzés megállapítása – a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja.

5.5. Az elszámolható költségek köre

A **projekt elszámolható költségei** között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A **projekt nem elszámolható költségeinek** a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt összköltségének, azonban nem részei a projekt elszámolható költségének.

Amennyiben a projekt tartalmaz olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem annak költségkeretéből kíván megvalósítani, és/vagy tartalmaz olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet a támogatást igénylő meg kíván valósítani a projekt részeként, azonban a felhíváson kívüli forrásból, akkor ezen tevékenységeket elkülönítetten és egyértelműen be kell mutatni a támogatási kérelemben, valamint a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben is. A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt összes költségét!

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra, illetve költségelemekre vonatkozó általános szabályozást a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. mellékletét képező *Nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről - 2014-2020 programozási időszak* c. útmutató tartalmazza.

A konzorciumi tagok a projekt keretén belül egymástól anyagot, árut, szolgáltatást, eszközt, immateriális javakat nem vásárolhatnak.

Jelen felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

I. Projektelőkészítés költségei

Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költsége

- műemlék, vagy helyi védelmi igazoláshoz, állagmegóváshoz szükséges tanulmányok, szakértés
- épületenergetikai tanúsítvány (176/2008. (VI. 30.) Kormányrendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról szerinti)
- épületenergetikai átvilágítás (amennyiben a Felhívás szerint szükséges)
- projekt terv
- környezeti hatásvizsgálat, előzetes vizsgálat
- akadálymentesítési terv
- műszaki tervek, kiviteli és tendertervek, engedélyes tervek, ezek hatósági díja
- szükségletfelmérés, előzetes igényfelmérés, célcsoport elemzése, piackutatás, helyzetfeltárás
- szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunkák költsége
- társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek

Közbeszerzés költsége

- közbeszerzési szakértő díja: közbeszerzési dokumentáció összeállítása, közbeszerzési tanácsadói tevékenység
- közbeszerzési eljárás díja

Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség

II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek

Építéshez kapcsolódó költségek

- átalakítás
- bővítés
- felújítás
- új építés (alkalmazott biomassa tárolásához, vagy az alkalmazott technika védelméhez szükséges, fűtetlen, vagy a technika védelméhez szükséges mértékben temperált melléképületek esetén (lásd felhívás 3.3 /c) pontja)
- beüzemelési költségek

Eszközbeszerzés költségei

- bekerülési érték
- bekerülési érték egyes tételei

Az eszközök beszerzése önállóan nem támogatható, csak a jelen dokumentum 3.1 fejezetében felsorolt támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan, ahol az eszközbeszerzés külön nevesítésre került, és amely tevékenység esetében az eszközbeszerzés bizonyíthatóan szükséges az adott létesítmény funkciójának megfelelő működtetéséhez, továbbá megjelenik a kedvezményezett tárgyi eszköz nyilvántartásában

Immateriális javak beszerzésének költsége

- vagyoni értékű jog bekerülési értéke
- szoftver bekerülési értéke
- egyéb szellemi termék bekerülési értéke

Kizárólag olyan szellemi termék beszerzése elszámolható, amelyik kapcsolódik a projekt tevékenységéhez, valamint piaci feltételek mellett, harmadik féltől került beszerzésre

III. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei

Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége

Egyéb műszaki jellegű szolgáltatások költsége

- minőség-, környezet- és egyéb irányítási rendszerekhez kapcsolódó költségek, horizontális követelmények megvalósításának költségei
- használatbavételi és/vagy üzemeltetési engedélyek költségei

Képzéshez kapcsolódó költségek (pl. épülethasználók képzése)

- tananyag fejlesztése, kivitelezése
- képzés költsége résztvevőnként

Egyéb szakértői szolgáltatás költségei

- egyéb mérnöki szakértői díjak (pl. rehabilitációs szakmérnökök)
- felmérések, kimutatások, adatbázisok, kutatások, tanulmányok készítésének költsége (település intézményei épületenergetikai adatainak NÉeR¹³-ben történő rögzítése, ehhez kapcsolódó szakértői tevékenység pl. SEAP felülvizsgálat, átdolgozás, SECAP kidolgozás)

Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei

- rendezvényszervezés
- egyéb kommunikációs tevékenységek költségei

Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj

- szakmai megvalósításhoz kapcsolódó eszközök és immateriális javak bérleti költsége

Egyéb szolgáltatási költségek

- biztosítékok jogi, közjegyzői költségei
- hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek
- vagyonbiztosítás díja

¹³ Nemzeti Épületenergetikai Rendszer

IV. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések

Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség

- utazási költség
- napidíj

V. Projekt menedzsment költségek: a 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet a Nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről című, 5. sz. mellékletének 3.8.2. pontjában, a közszféra szervezetekre vonatkozó speciális előírások figyelembevételével az alábbi költségtípusok számolhatók el a projekt menedzsment keretében

Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása

- munkabér
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok
- személyi jellegű egyéb kifizetések

Projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség

- utazási költség
- napidíj

Projektmenedzsmenthez igénybevett szakértői szolgáltatás díja

Egyéb projektmenedzsment költség

- projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda, eszköz és immateriális javak bérleti költsége
- projektmenedzsmenthez kapcsolódó anyag és kis értékű eszközök költsége

VI. Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)

VII. Tartalék

Egyszerűsített költségelszámolásra vonatkozó előírások

Az egyszerűsített elszámolási mód alkalmazása kötelező, amennyiben a felhívásban rögzített feltételeknek a projekt megfelel.

Az egyszerűsített elszámolási módok esetében, a költségek felmerülését a kedvezményezettnek nem kell alátámasztania háttérdokumentumokkal (például számlával, bankszámlakivonattal, összesítővel, illetve egyéb számviteli bizonylattal), és a piaci áraknak való megfelelést sem kell vizsgálni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kedvezményezettnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani az irányító hatósághoz, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a projekt helyszínén / nyilvántartásában. A hazai számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat természetesen meg kell őriznie a kedvezményezettnek, viszont a támogatást nyújtó és ellenőrző szervezetek helyszíni ellenőrzés során sem vizsgálják ezeket.

I. 200 millió Ft elszámolható összköltséget meghaladó projektek esetében alkalmazandó egyszerűsített elszámolás:

A.) Közbeszerzési eljárás díja egységköltség alapján egyszerűsített elszámolás keretében számolható el.

A költségelszámolás a kedvezményezett által a közbeszerzési eljárások mennyiségének a megadásával, és ezen mennyiségek támogató általi ellenőrzésével történik a 44/2015. (XI. 2.) a közbeszerzési és tervpályázati hirdetések feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetések mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről MvM rendeletben rögzített díjszabás alapján.

Egyszerűsített elszámolás esetén a kedvezményezett nem köteles elszámolásához / támogatás igényléséhez benyújtani a költség felmerülését alátámasztó dokumentumokat, illetve a NAV felé bejelentett iratmegőrzési helyén sem köteles a kapcsolódó dokumentumokat elkülönítetten tárolni, kezelni..

B.) A projektmenedzsment tevékenység során felmerülő utazási költség egységköltség alapján egyszerűsített elszámolás keretében számolható el.

A projektmenedzsment tevékenység során felmerülő utazási költségek elszámolása a ténylegesen megtett távolság kiküldetési rendelvevényen, útnyilvántartáson vagy menetlevélen történő igazolásával, ezen dokumentumok benyújtásával, és ezen mennyiségek támogató általi ellenőrzésével valósul meg.

A költségelszámolás a következő, hazai jogszabályokban meghatározott egységárak alapján történik:

- Hivatali gépjármű használata esetén: a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 82. § (2) bek. alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal havonta közzétett fogyasztási norma szerinti üzemanyagköltség számolható el:

<https://www.nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/uzemanyag/uzemanyagarak>.

Az üzemanyag egységár vonatkozásában a NAV üzemanyag fogyasztási normát tesz közzé havonta, amelynek alkalmazási módját a 60/1992. (IV.1. Korm. Rendelet) rögzíti. Az elszámolandó költségek meghatározása során az előbbi kormányrendeletben előírt fogyasztási normákat kell figyelembe venni.

- Magánszemély saját tulajdonú gépjárművének használata esetén:

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 82. § (2) bek. alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal havonta közzétett fogyasztási norma szerinti üzemanyagköltség számolható el:

<https://www.nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/uzemanyag/uzemanyagarak>.

Az üzemanyag egységár vonatkozásában a NAV üzemanyag fogyasztási normát tesz közzé havonta, amelynek alkalmazási módját a 60/1992. (IV.1. Korm. Rendelet) rögzíti. Az elszámolandó költségek meghatározása során az előbbi kormányrendeletben előírt fogyasztási normákat, továbbá a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. sz. melléklet II. Igazolás nélkül, költségként elszámolható tételek fejezetének 6. pontját kell figyelembe venni.

Amennyiben egy kiküldetési rendelvevényen, útnyilvántartáson vagy menetlevélen több projekt menedzsmentjéhez kapcsolódó utazás is szerepel, az érintett dokumentumokon a projektenként felmerülő megtett út elkülönítését megfelelően biztosítani kell.

C.) A projektmenedzsment tevékenység során felmerülő napidíj egységköltség alapján egyszerűsített elszámolás keretében számolható el.

Az egységköltség alapú elszámolás alapja a belföldi hivatalos kiküldetést teljesítő munkavállaló élelmezési költségtérítéséről szóló 437/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet, amely a rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén 500 Ft napidíj elszámolását teszi lehetővé.

Az elszámolás a kiküldetési rendelvénnyel bemutatásával történik.

Amennyiben egy kiküldetési rendelvénnyel több projekt projektmenedzsmentjéhez kapcsolódó kiküldetés is megvalósul, a kiküldetési rendelvénnyel jelezni szükséges az érintett projektek regisztrációs számát és a regisztrációs számon az adott projektre eső időráfordítás százalékos mértékét.

II. 200 millió Ft elszámolható összköltséget meg nem haladó projektek esetében alkalmazandó egyszerűsített elszámolás:

A 200 millió Ft elszámolható összköltséget meg nem haladó projektek esetében százalékban meghatározott átalány alkalmazása szükséges az alábbi költség típusok esetében:

Kölcségtípus	Elszámolható mérték az összes elszámolható költség arányában	Az elszámolhatóság feltétele
Műszaki ellenőrzés	1%	Az építési napló kivonatának benyújtása, amelyből látszik a műszaki ellenőr összes bejegyzése.
Közbeszerzés	1%	Legalább egy, a nemzeti közbeszerzési értékhatárt elérő, a projekt célját szolgáló közbeszerzés sikeres lebonyolítását igazoló dokumentum (tájékoztató az eljárás eredményéről) benyújtása.
Projektmenedzsment	2,5%	A záró kifizetési igénylés benyújtása

Közszféra szervezetek esetén a projektmenedzsment kölcségek elszámolhatósága tekintetében figyelembe kell venni a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 5. mellékletének 3.8.2 pontjában foglalt előírásokat.

Saját teljesítés a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet 3.5 pontjában leírtak szerint az alábbi költségkategoróriák költség típusai vonatkozásában elszámolható:

- I. Projektelőkészítés kölcségei (összes költség típus vonatkozásában);
- III. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások kölcségei (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj);
- IV. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak kölcségei (kivéve: szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség);
- V. Projekt menedzsment kölcségek (összes költség típus vonatkozásában, kivéve: projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség és egyéb projektmenedzsment költség).

A saját teljesítés keretén belül a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. sz. melléklet 3.5.4. értelmében a közreműködő munkatársak személyi jellegű ráfordításai számolhatók el.

Saját teljesítéssel elszámolható költség típusok esetében az alábbi kölcségelemek is tervezhetők:

- munkabér,
- foglalkoztatást terhelő adók, járulékok,
- személyi jellegű egyéb kifizetések.

Amennyiben a támogatást igénylő helyi önkormányzat és az adott költség tekintetében a saját teljesítést lehetővé teszi a felhívás, akkor elszámolhatónak minősül a polgármesteri hivatal vagy közös önkormányzati hivatal alkalmazásában álló munkatársak bruttó munkabér- és bérjárulék kölcsége is a vonatkozó szabályozás feltételeinek betartásával.

A felhívás 3.1. pontjában foglalt, a 3.2. pont alapján az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységekre vonatkozóan az elszámolható kölcségek körére vonatkozó előírások:

A működtetésre a későbbiek során odaítélendő ellentételezés megállapításakor a támogatásból megvalósított beruházás értékét is figyelembe kell venni, tekintettel arra, hogy azt a kedvezményezett

nem a saját költségén valósította meg. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásból (ide értve a csekély összegű támogatást is) és az Altmark-feltételeknek megfelelő támogatásból megvalósult beruházások esetében az értékcsökkenés vonatkozásában működési támogatás nem nyújtható

A támogatás mértékét a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikke szerint kell megállapítani. A támogatás mértéke nem haladhatja meg a közszolgáltatás ellátásának nettó költségét. A nettó költség kiszámítható a 2012/21/EU bizottsági határozat szerint meghatározott költségek és bevételek közötti különbséggént. Kiszámítható továbbá a közszolgáltatási kötelezettséget teljesítő vállalkozás nettó költsége és ugyanazon vállalkozás közszolgáltatási kötelezettség nélküli nettó költsége vagy haszna közötti különbséggént. A közszolgáltató részére a 2012/21/EU bizottsági határozat alapján ésszerű nyereség adható.

5.6. Az elszámolhatóság további feltételei

A felhívás keretében támogatott projektek költségei elszámolhatóságának kezdete: 2014.01.01. Vége: 2022. december 31.

A projekt tervezése során az alábbi fajlagos költségkorlátokat szükséges figyelembe venni:

Fajlagos beruházási költség-korlátok: A felhívás 5.5 fejezet „II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek” költségkategoría tevékenységeire vonatkoznak!

- 1) **Általános esetben**, az épületek hőtechnikai jellemzőinek javítása a külső határoló szerkezetek, (beleértve a pince- és zárófdémeket vagy a fűtött tetőteret határoló szerkezeteket) utólagos szigetelésével, külső nyílászárók cseréjével vagy korszerűsítésével, vagy az épületek nyári, passzív hővédelmének javításával elért éves szintű 1 GJ primerenergia-megtakarításra vetített nettó elszámolható beruházási költség **nem haladhatja meg a 110.000 Ft/GJ értéket.**
- 2) **Műemlékek, helyi védelem alatt álló épületek, illetve a „közel nulla” épületenergetikai követelményeknek megfelelő épületek** hőtechnikai jellemzőinek javítása a külső határoló szerkezetek, (beleértve a pince- és zárófdémeket vagy a fűtött tetőteret határoló szerkezeteket) utólagos hőszigetelésével, külső nyílászárók cseréjével vagy korszerűsítésével, vagy ezen épületek nyári, passzív hővédelmének javításával elért éves szintű 1 GJ primerenergia-megtakarításra vetített nettó elszámolható beruházási költség **nem haladhatja meg a 130.000 Ft/GJ értéket.**
- 3) Minden megkezdett 1.500.000 Ft igényelt támogatás esetén 1 CO₂ egyenérték (t) ÜHG megtakarítást szükséges vállalni.

Továbbá:

- 4) **Napelemes rendszer telepítése esetén 450.000 Ft/kW** maximális nettó elszámolható beruházási költség támogatható (a napelemes rendszerhez kapcsolódó inverter hálózati csatlakozási teljesítményére vetítve). **Műemlék, vagy helyi védelem alatt álló épületek esetében, amennyiben a védett jelleg igazoltan speciális megoldásokat igényel: 500.000 Ft/kW** nettó elszámolható beruházási költség.
- 5) **Napkollektoros rendszer esetében**, az abszorber felületre vetített nettó elszámolható beruházási költség nem haladhatja meg a **270.000 Ft/nm** értéket.
- 6) **Szilárd biomassza kazán beépítése** esetében, a kazánteljesítményre vetített nettó elszámolható beruházási költség (mely tartalmazhatja a kazán beszerzése és beépítése mellett az alábbiakat: használati melegvíz- és fűtési rendszerhez való csatlakozáshoz szükséges eszközök, berendezések és építmények, valamint füstgáztisztító, pernyeválasztó, kéményrendszer, hamu-

és pernyekihordó, tüzelőanyag raktározásához, átmeneti tárolásához szükséges, nem-építmény jellegű elemek, automatikus tüzelőanyag-adagolót) **nem haladja meg a 150.000 Ft/kW értéket.**

- 7) **Hőszivattyú rendszerek alkalmazása** esetén a hőtermelő teljesítményre vetített maximális elszámolható fajlagos nettó beruházási költség nem haladhatja meg:
- földhő-víz hőszivattyús rendszer esetén a **325.000 Ft/kW** értéket
 - víz-víz hőszivattyús rendszer esetén a **225.000 Ft/kW** értéket
 - levegő-víz hőszivattyús rendszer esetén a **185.000 Ft/kW** értéket.

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztása:

- a) Csak azok a költségek számolhatók el, amelyek egyértelműen kapcsolódnak a projekt tevékenységeihez és megfelelő indoklással vannak alátámasztva.
- b) Az elszámolható költségek egyéb feltételeit a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 5. mellékletét képező Nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről című dokumentum szabályozza.
- c) A Kedvezményezett a projekt végrehajtása során a projekt megvalósításának időpontjában hatályos közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (továbbiakban: Kbt.), továbbá a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint köteles eljárni.
- d) Amennyiben a támogatást igénylő támogatásból megvalósuló beszerzése alapján nem tartozik a Kbt. hatálya alá, illetőleg a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében az alábbi szabályok alkalmazásával kell eljárnia (az értékek ÁFA nélkül értendők):
 - o Kedvezményezettnek a beszerzés tárgya vonatkozásában egyidejűleg legalább három, egymástól független árajánlatot be kell kérnie az adott tevékenységre annak alátámasztása érdekében, hogy az adott beszerzés ellenértéke a piaci áraknak megfelelő mértékben került meghatározásra.
 - o Az árajánlat nem származhat olyan szállítótól, amelyben a kedvezményezett vagy kedvezményezett tulajdonosa (felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozatra, képviselőre jogosult személy tulajdonosi, képviselői jogokat gyakorol.
 - o Az árajánlat nem származhat olyan szállítótól, amelynek tulajdonosa (felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozatra, képviselőre jogosult személy, a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, képviselői jogokat gyakorol.
 - o A szolgáltató kiválasztására a támogatást igénylő a szerződés tárgya szerinti tevékenységi területen tapasztalattal rendelkező szolgáltatótól köteles egyidejűleg, írásban (e-mailben, faxon, vagy postai úton) árajánlatot kérni. Az ajánlattételre történő felkérésnek és a beérkezett ajánlatoknak legalább az alábbi adatokat kell tartalmaznia:
 - a feladat meghatározása olyan részletezettséggel, amely alapján szakmailag és pénzügyileg megalapozott ajánlat nyújtható be;
 - mely feltételek fennállása esetén alkalmas az ajánlatot tevő szolgáltató a szerződés teljesítésére;
 - ajánlatok értékelésének szempontjai és módszere.
 - o A Kedvezményezett azzal a szolgáltatóval köt szerződést, amelyik az adott szolgáltatói piacon a legjobb ár-minőség (azonos szakmai tartalmú ajánlatok esetén a kedvezőbb árú) arányt ajánlja – kellő gondot fordítva az összeférhetetlenség elkerülésére -, az átláthatóság és a potenciális ajánlattevőkkel való egyenlő elbánás elveivel összhangban.
 - o A beszerzési eljárásnak átláthatónak, azaz minden mozzanatában dokumentálnak kell lennie, a dokumentációnak tartalmaznia kell az árajánlatkéréseket, valamint azok kiértékelését.
 - o A közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetére meghatározott eljárás lefolytatását a helyszíni ellenőrzés során fenti eljárás dokumentációjának bemutatásával kell igazolni. A fenti eljárást valamennyi az adott körbe tartozó (tehát amelyek esetében nem a Kbt. szerinti eljárást kell lefolytatni), részben vagy egészben támogatás terhére kötött beszerzési (szolgáltatási) szerződés megkötéséhez alkalmazni kell.
 - o A 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. melléklet 2.3.2.5b pontja értelmében a nem közbeszerzési köteles beszerzések vonatkozásában az alábbi összeférhetetlenségi szabályok állnak fenn:

Nem független az az ajánlattevő,

- a) amelyben a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy ezek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, továbbá ezen személy hozzátartozója az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói, vagy kinevezési;
- b) amelynek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, a támogatást igénylő / kedvezményezett szervezetében vagy ugyanazon beszerzés vonatkozásában másik ajánlattevő szervezetében az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési; vagy
- c) ha a támogatást igénylő / kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsoló vállalkozásnak minősül.

Az összeférhetlenség vonatkozásában hozzátartozónak minősül Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

- e) Nem nyújtható támogatás olyan beruházáshoz, amely keretében a beszerezni kívánt technológiai korszerűsítést eredményező eszközök nem felelnek meg a vonatkozó európai irányelveknek, illetve az azokat harmonizáló magyar rendeleteknek; amelyhez a támogatást igénylő nem rendelkezik az esetlegesen szükséges engedélyekkel; vagy amely a hatályos környezetvédelmi előírásoknak nem felel meg.
- f) Nem részesülhet támogatásban az a projekt, amelynek keretében a támogatást igénylő a támogatás által megvalósított fejlesztés eredményét részben, vagy egészben bérbeadási célra kívánja felhasználni.
- g) Saját teljesítés a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 5. sz. mellékletének 3.5. pontja szerint számolható el.
- h) In-house beszerzés a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 5. sz. mellékletének 3.6. pontja szerint számolható el.
- i) A projekt keretén belül a konzorciumi tagok által egymás részére kibocsátott számla elszámolása nem megengedett.
- j) Amennyiben a benyújtott támogatási kérelem nem elszámolható költségeket tartalmaz, csökkentett támogatás odaítélésére abban az esetben van lehetőség, ha a projekt a csökkentést követően is megfelel a Felhívás feltételeinek, és a csökkentés nem befolyásolja érdemben a projekt eredeti célját.
- k) Egyszeri elszámolásra és a 3.1.1/g tevékenység esetén van lehetőség.
- l) Szóbeli megállapodás szerinti költségelszámolásra nincs lehetőség
- m) Az e-beszerzés funkció használata az alábbiak szerint szabályozott:

E-beszerzés funkció használatára vonatkozó tájékoztatás:

A kedvezményezetteknek lehetőségük van a pályázati e-ügyintézés felület e-beszerzés funkciójának önkéntes használatára. Amennyiben a „Beszerzéseim” menüpontba az ajánlattételi határidőt megelőzően feltöltik beszerzési igényüket, úgy azok a <http://palyazat.gov.hu/e-beszerzes> oldalon nyilvánosan elérhetőek lesznek.

Az igényt az ajánlattételi határidőt megelőzően, az ajánlattételhez szükséges ésszerű időben javasolt feltölteni. A beszerzési igényben lehetőség van megjelölni többek között az ajánlattétel módját, határidejét, a beszerzési igény tárgyát és a teljesítési feltételeket. Felhívjuk a figyelmet, hogy az e-beszerzés funkció használata nem helyettesíti, csupán elősegítheti a szokásos piaci ár igazolására vonatkozó kötelezettségek teljesítését.

Jelen felhívás keretében az alábbi költségek tekintetében összesítőként történik a megvalósítás során az elszámolás:

1. Személyi jellegű költségek elszámolása a személyi jellegű költségek összesítőjén (amennyiben releváns)
2. Bérköltség támogatás a Bérköltség támogatás összesítőn (amennyiben releváns)
3. Bértámogatás elszámolása a Bértámogatás elszámolása összesítőn (amennyiben releváns)
4. Képzéshez kapcsolódó szállás, étkezési költségtérítés elszámolása a Képzéshez kapcsolódó szállás, étkezési költségtérítés elszámolása összesítőn (amennyiben releváns)
5. Képzéshez kapcsolódó útiköltség elszámolása a Képzéshez kapcsolódó útiköltség elszámolása összesítőn (amennyiben releváns)
6. Képzés költség (tanfolyam díj) elszámolása a Képzés költség (tanfolyam díj) elszámolása összesítőn (amennyiben releváns)
7. Szolgáltatáshoz kapcsolódó utazási költség elszámolása a Szolgáltatáshoz kapcsolódó utazási költség elszámolása összesítőn (amennyiben releváns)
8. Fordított adózás esetén az Áfa-összesítő fordított adózás esetére alkalmazandó (amennyiben releváns)
9. Anyagköltség elszámolása az Anyagköltség összesítőn (amennyiben releváns)
10. Általános (rezsi) költség az Általános (rezsi) költség összesítőn (amennyiben releváns)
11. Kis támogatástartalmú számlák a Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén (amennyiben releváns)

Jelen felhívás keretében kis támogatástartalmú bizonylatok összesítőjén elszámolható bizonylatok maximális támogatástartalma:

Amennyiben a 25 millió forintnál kevesebb támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma a 100 ezer forintot nem haladja meg, illetve a legalább 25 millió forint támogatással megvalósuló projektek esetén az elszámoló bizonylat támogatástartalma az 500 ezer forintot nem haladja meg, az elszámoló bizonylatot Kis támogatástartalmú számlák összesítőjén szükséges elszámolni.

Piaci ár igazolása:

A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat, illetve a jelen Felhívás 5.7 pontjában rögzített tevékenységek esetén feltüntetett korlátokat. Piaci ár igazolása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés esetében a közbeszerzés dokumentációjával, vagy közbeszerzési kötelezettség hiányában, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzések esetében több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatokkal történhet. Legalább három, egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlat megléte szükséges. In-house beszerzés esetén a Kedvezményezett a piaci árat a 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet in-house beszerzésekre vonatkozó elszámolhatósági szabályainak betartásával, és a nem független árajánlat mellett, három egymástól és a támogatást igénylő(k)től/kedvezményezett(ek)től független ajánlattevőtől származó azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes, írásos árajánlattal igazolja. Az ajánlatkérést úgy kell lebonyolítani, hogy az igazolás feltételei teljesíthetők legyenek.

Nem közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén a piaci árak való megfelelés ellenőrzése céljából a támogatást igénylőnek a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 4. melléklet 6.3. pontja alapján a piaci árak való megfelelést igazoló dokumentumokat legkésőbb a költség felmerülésekor kell benyújtani, amennyiben korábban nem kerültek benyújtásra. Ennek megfelelően a kedvezményezettnek legalább három részletes árajánlatot szükséges benyújtania minden releváns költségvetési tétel esetében. Közbeszerzéshez kapcsolódó költség esetén elegendő egy indikatív árajánlat, vagy építési tevékenység esetében tervezői költségbecslés benyújtása minden releváns költségvetési tétel esetében.

A három millió forintnál nagyobb elszámolható összköltségű projektek azon leendő szerződéseinek esetében, melyek tervezett elszámolható költsége nem haladja meg a 300 000 forintot, az árajánlatoknak rendelkezésre kell állniuk a kedvezményezettnek, azonban az elszámolás mellékleteként nem szükséges benyújtani, azokat a támogató helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti.

A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatok kiválthatóak hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja).

Az árajánlatkéréseket és az ajánlatok beérkezését megfelelően dokumentálni szükséges (postai feladás bélyegzője/faxjelentés/érkeztetés/iktatás), mely a helyszíni ellenőrzések során ellenőrzésre kerül. Az alátámasztó dokumentumok (árajánlatok, kimutatások) nem lehetnek a közbeszerzés vagy beszerzés eredményeként megkötött szerződés aláírásának dátumához képest 6 hónapnál régebbiek.

Kifizetési igénylés ellenőrzése során amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a projektgazdától/ajánlatkérőtől független¹⁴ piaci szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat jelentősen meghaladják) a felmerült költségek a projekt terhére nem elszámolhatóak.

A személyi jellegű ráfordítások megalapozására a támogatási kérelemmel együtt benyújtandók a támogatási kérelem benyújtását megelőző évre vonatkozó bérkartonok vagy egy nyilatkozat az érintett időszak személyi jellegű ráfordításainak értékéről, melynek megalapozottságát a támogató ellenőrzi. Amennyiben célfeladat kerül megállapításra a projektben elvégzendő feladatokra, úgy a célfeladat keretében megállapított bér/illetmény havi összege nem haladhatja meg az adott munkavállaló, Kedvezményezettnél, a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes bérének/illetményének havi összegét. A támogatási kérelem költségvetésében minden esetben szükséges megjelölni, hogy az adott személy foglalkoztatása milyen jogviszonyban történik majd, és részletesen kerüljön bemutatásra a tervezett költség számítási módja.

Meglévő foglalkoztatott esetében az elszámolható személyi jellegű ráfordítások csak indokolt esetben (munkaidő növekedés, feladatbővülés, munkakörbővülés) és mértékben emelkedhetnek a támogatási igény benyújtását megelőző utolsó évi átlagbérehez képest.

A piaci ár bizonyítása a Kedvezményezett feladata és felelőssége. Ezáltal a projekt költségvetésének és az abban szereplő költségtételeknek megfelelően részletezettnek, szakmai indoklással ellátottnak és ilyen módon ellenőrizhetőnek kell lenniük ahhoz, hogy a piaci áraknak történő megfelelés ellenőrizhető legyen. A költségvetés részletezettségét és bemutatását minden költségelem vonatkozásában úgy kell megtenni, hogy beazonosítható legyen a tervezett egységár, annak felosztása költség tételekre, az egység megnevezése, szakmai indoklás a mértékére vonatkozóan.

A piaci ár igazolásától eltekinteni csak az Irányító Hatóság által adott egyedi engedély alapján, a beszerzendő eszköz vagy szolgáltatás egyedi jellegének alátámasztásával lehet (pl.: hatósági árak, közüzemi szolgáltatás, vagy olyan speciális eszköz, technológia, amelyek csak egy gyártótól szerezhető be, vagy az adott eszközt, berendezést csak egy kizárólagos forgalmazó hozhatja be Magyarországra). Az ellenőrzéshez ilyen esetben biztosítani kell legalább egy referenciaárat, az alábbi források valamelyikéből (a gyártó hivatalos árlistái, katalógusai; külföldi képviseletek árlistái, katalógusai; a forgalmazó által más, a kedvezményezettől független szervezeteknek adott árajánlat – amennyiben a forgalmazó ezeket rendelkezésre bocsátja).

Egyszerűsített elszámolással érintett költségek tekintetében nem kell benyújtani a piaci árak való megfelelés igazolására szolgáló árajánlatokat.

A támogatást igénylő és a kedvezményezett köteles vizsgálni az ajánlattevők szerződés teljesítésére való alkalmasságát.

A projekt megvalósítás szakaszában költségvetési tételt érintő szerződésmódosítás esetén minden releváns esetben szükséges benyújtani a piaci ár megfelelését alátámasztó, Rendeletben meghatározott dokumentumokat és szakmai indoklást a módosításra vonatkozóan. A módosítást minden esetben a módosítással érintett költség, elszámolásra történő benyújtása előtt szükséges benyújtani.

Költségnövekmény ellenőrzése során a Támogató az európai uniós forrásból finanszírozott egyes projektek költségnövekménye támogathatóságáról szóló 17/2017. (II. 1.) Korm. rendelet szerint jár el.

¹⁴ Nem független az az ajánlattevő, amelyben a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, ezen személy Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti hozzátartozója, tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviseleti, munkáltatói, vagy kinevezési jogokat gyakorol, vagy fordítva, amely olyan szállítótól származik, amelynek tulajdonosa (irányító vagy felügyeleti szerve), annak tagja, a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, a kedvezményezett szervezetében vagy a másik ajánlattevő szervezetében tulajdonosi, fenntartói, vagyongazdálkodói, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési jogokat gyakorol. Nem független továbbá az ajánlattevő, ha a támogatást igénylő, illetve kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül.

5.7. Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások

A projekt tervezése során az egyes elszámolható költség típusok vonatkozásában a következő korlátozásokat szükséges figyelembe venni:

Kölségtípus	Maximális mértéke az összes elszámolható költségre vetítve (%)
Projekt előkészítés, tervezés (kivéve közbeszerzési eljárások lefolytatásának költsége)	5%
Közbeszerzési eljárások lefolytatása	1%
Műszaki ellenőri szolgáltatás	1%
Projektmenedzsment	2,5%
Képzéshez kapcsolódó költségek	0,5%
Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása	0,5%
Tartalék	5%

A meghatározott százalékos korlátok módosíthatók a projekt keretében **projekt előkészítés, tervezés, a közbeszerzési eljárások lefolytatása, műszaki ellenőri szolgáltatás, valamint a projektmenedzsment tevékenység** elszámolható költségei tekintetében, amelyek összes elszámolható költsége az átcsoportosítást követően sem haladhatja meg az összes elszámolható költség 9,5%-át. A projektmenedzsment költség elszámolható aránya átcsoportosítást követően sem haladhatja meg a 2,5%-ot. Felhívjuk a támogatást igénylők figyelmét, hogy a belső arányok vizsgálata során az előírt korlátok megtartásának ellenőrzése két tizedes jegy pontosságig történik.

A fenti korlátozások nem jelentik a felsorolt költség típusok százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolását.

A 200 millió Ft elszámolható összköltséget meg nem haladó projekt esetén a százalékban meghatározott átalánnyal történő elszámolás alkalmazásakor az átcsoportosítás nem megengedett.

Jelen felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítására, valamint a projekt megvalósítás során kötelező.

Szakmai jellegű belső költségvetési korlátok:

Kölségtípus	A projekt nettó elszámolható költségei arányában számított %-os korlát	Maximális nettó elszámolható mérték (Ft)	
I. SEAP felülvizsgálat maximális nettó költsége (helyi önkormányzati konzorciumi tagok részére)		50.000 lakosig: 3 millió Ft; 50.000 – 100.000 lakos közötti települések/településcsoportok: 5 millió Ft; 100.000 lakos fölötti települések/településcsoportok: 7 millió Ft	A SEAP felülvizsgálat és/vagy átdolgozás és/vagy SECAP-elkészítés esetén a kérelemben

II. SEAP átdolgozás SECAP-pá vagy SECAP kidolgozás (helyi önkormányzati konzorciumi tagok részére)		50.000 lakosig: 3 millió Ft; 50.000 – 100.000 lakos közötti települések/településcsoportok: 5 millió Ft; 100.000 lakos fölötti települések/településcsoportok: 7 millió Ft	releváns I.;II;III tevékenységekre jutó költségek összeadódnak és 1 támogatási kérelem keretében igényelhetők!
III. SECAP kidolgozása (konzorciumvezető megyei önkormányzat részére.) A megye területén összefogott Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező közösségek SECAP-jaira jutó maximális elszámolható költség meghatározása. Fontos hogy az egyes Községek területi határai nem nyúlhatnak túl a megyén és értelemszerűen egymással sem lehetnek átfedésbe)		A Helyi Fejlesztési Stratégiával rendelkező vidékfejlesztési közösségek esetén, azok méretétől függően: (a megye területén összefogott <u>Közösségek a saját méretük függvényében kérhetnek támogatást, mely megyei szinten összeadódnak.</u> 50.000 lakosig: 7 millió Ft; 50.000 – 100.000 lakos közötti települések/településcsoportok : 8,5 millió Ft; 100.000 lakos fölötti települések/településcsoportok: 10 millió Ft	
Épületet használók képzése	0,5%,	maximum nettó 100.000 Ft	

Felhívjuk a támogatást igénylők figyelmét, hogy a belső arányok vizsgálata során az előírt korlátok megtartásának ellenőrzése két tizedes jegy pontosságig történik.

5.8. Nem elszámolható költségek köre

A támogatható tevékenységekhez kapcsolódóan nem elszámolható költségnek minősül mindazon költség, amely nem szerepel az 5.5. pontban, különösen:

- Új épület építése, kivéve az 50 nm-nél kisebb méretű, az alkalmazott technika befogadására szolgáló vagy biomassza tárolásához szükséges melléképületek;
- Bíróságok, kötbérek, perköltségek;
- A Felhívásban foglalt fejlesztésekhez közvetlenül nem kapcsolódó költségek;
- Banki és pénzügyi költségek, kamattartozás kiegyenlítése, hiteltúllépés költsége, egyéb pénzügyforgalmi költségek;
- Ingatlan lízing, bérlet – kivéve projektmenedzsmenthez kapcsolódó iroda bérlete;
- Használt gépek, berendezési tárgyak, felszerelések beszerzési költségei;
- Járművásárlás (személygépkocsi, szállító jármű stb.);
- Saját teljesítés (kivéve a felhívás 5.5 pontjában felsorolt, alábbi költségkategóriákat: I; III; IV; V);
- Reprezentációs költségek;
- Minden olyan költségtétel, amely vonatkozásában a piaci ár a felhívás 5.6. pontjának megfelelően nem alátámasztott

5.9. Az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Jelen felhívás szempontjából csak a felhívás **3.1. pontjában foglalt, a 3.2. pont alapján az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülő támogatható tevékenységek** vonatkozásában releváns.

Azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

5.9.1. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

Közszolgáltatásért járó ellentételezés

A közszolgáltatásért járó ellentételezésre vonatkozó részletes szabályokat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozatnak (HL L 7., 2012.1.11., 3. o.), a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról szóló 255/2014. (X.10.) Korm. rendelet 102.§, valamint az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet szabályozza.

A 2012/21/EU bizottsági határozat 4. cikke értelmében a megbízási aktusnak (támogatási szerződésnek) a következőket kell tartalmaznia:

- a) a közszolgáltatási kötelezettségek tartalma és időtartama;
- b) a vállalkozás megnevezése és adott esetben az érintett terület;
- c) a támogatást nyújtó által a vállalkozásnak adott kizárólagos vagy különleges jogok jellege;
- d) az ellentételezési mechanizmus leírása és az ellentételezés kiszámításának, ellenőrzésének és felülvizsgálatának paraméterei;
- e) a túlkompenzáció elkerülésére és visszafizettetésére hozott intézkedések.

A vállalkozás közszolgáltatás nyújtásával való megbízásának időtartama nem haladhatja meg a tíz évet. Tíz évnél hosszabb megbízási időtartam esetén a 2012/21/EU bizottsági határozat csak akkor alkalmazható, ha a közszolgáltató olyan jelentős beruházásra kényszerül, amelyet az általánosan elfogadott számviteli elvekkel összhangban hosszabb időtartam alatt kell amortizálni.

Amennyiben a Támogatott a közszolgáltatás körén belül és kívül is végez tevékenységeket, akkor a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (9) bekezdése értelmében a közszolgáltatás költségeit és bevételeit a többi szolgáltatásétól elkülönítve kell kimutatnia belső számláiban, a költségek és bevételek elkülönítésének paramétereivel együtt. A közszolgáltatáson kívül eső tevékenységek költségei magukban foglalják az összes közvetlen költséget, a közös költségek arányos részét és a megfelelő tőkemegtérülést. E költségekre nem adható ellentételezés. A Támogatott a támogatásról olyan elkülönített elszámolást köteles vezetni, amelyből a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének (2)-(4) bekezdésben meghatározott követelmények ellenőrizhetők.

Ha a Támogatott a 2012/21/EU bizottsági határozat 5. cikkének megfelelően meghatározott összeget meghaladó támogatásban részesül, a kedvezményezettnek a túlkompenzációt vissza kell fizetnie. Amennyiben a túlkompenzáció összege nem haladja meg az átlagos éves ellentételezés összegének 10 %-át, a túlkompenzáció átvihető a következő időszakra és levonható az arra az időszakra fizetendő támogatás összegéből.

A 2012/21/EU bizottsági határozat alapján támogatás kizárólag a támogatható tevékenység tekintetében megbízási aktussal rendelkező kedvezményezett részére nyújtható.

6. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

6.1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM ELKÉSZÍTÉSE SORÁN CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

A támogatási kérelem elkészítésekor a következő mellékleteket szükséges csatolni:

Kötelezően csatolandó, hiánypótolható mellékletek:

1. Az érintett ingatlan(ok) tulajdonviszonyainak igazolásáról szóló okiratokat az ÁÚF. 7. pontjában leírtaknak megfelelően;
2. Nyilatkozat a felhívás 3.1–es értékelési szempontjára, valamint a felhívás 3.4.1.1/3) funkciók igazolása; 3.4.1.1/3) II. pont; 3.4.1.1/17); 3.4.1.1/36); 3.4.1.1/50); 3.4.1.1/51); 3.4.1.1/59) és 3.4.1.1/61) pontjaira, valamint a 3.4.1.2 fejezet valamennyi releváns alpontjára vonatkozóan (amennyiben releváns)
3. **Projekt Terv és mellékleteinek benyújtása** a felhívás 3.4.1.1/21) pontjában leírtak alapján. Amennyiben csak 3.1.1/g tevékenységre nyújtanak be támogatási kérelmet, úgy ezek benyújtása nem releváns

Csatolandó, amennyiben rendelkezésre áll:

1. Ha a projekt beruházási költsége tartalmaz nem elszámolható költségeket is, úgy a projekthez kapcsolódó önerő pénzügyi fedezetének igazolását a támogatási kérelem benyújtójának a támogatási kérelem benyújtásakor nyilatkozattal szükséges igazolnia (amennyiben releváns)
2. Nyilatkozat a felhívás 3.4.1.1/36) pontjaira vonatkozóan, amit legkésőbb a fenntartási időszakba léptetésig szükséges megszerezni (amennyiben releváns)
3. Az építőipari normagyűjtemény szerinti azonosítókkal ellátott tételes tervezői költségvetés, amit legkésőbb az 1. mérföldkőig szükséges benyújtani

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt mellékleteket a támogatási kérelem elkészítésekor kell csatolni! A támogatást igénylő adatait tartalmazó *Nyilatkozat* c. dokumentum példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltő program fogja generálni, így az a csatolandó

melléletek között nem került felsorolásra. A Nyilatkozat aláírását és elküldését, továbbá támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát az ÁÚF 3. pontja tartalmazza.

6.2. A TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉSHEZ CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

Felhívjuk figyelmét, hogy a felsorolt melléleteket a támogatási szerződés megkötése során csatolni szükséges:

1. a kedvezményezett nevében aláíró személy vagy személyek - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a kisebbségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - pénzügyi intézmény által igazolt, ügyvéd által ellenjegyzett vagy közjegyző által hitelesített aláírás mintáját,
2. a kedvezményezett - a költségvetési szerv, a helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, az egyházi jogi személy, a felsőoktatási intézmény, a közalapítvány és az állam kizárólagos tulajdonában lévő gazdasági társaság kivételével - alapító (létesítő) okiratát vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratát.
3. Konzorciumi megállapodás támogatásban részesített projekt megvalósítására (amennyiben releváns)
4. Nyilatkozat finanszírozási mód választásáról

6.3. AZ ELSŐ KIFIZETÉSI KÉRELEMHEZ CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

Jelen felhívás szempontjából nem releváns

7. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk a tisztelt támogatást igénylőt, hogy a támogatási kérelmek elbírálása során a támogatást igénylővel kapcsolatos, a közhiteles adatbázisokban elérhető adatok vagy azok egy része az eljárási rendelet hatálya alá tartozó szervezetek által felhasználásra kerülnek.

Az irányító hatóság fenntartja a jogot, hogy jelen felhívást a jogszabályi környezet alakulásának megfelelően indokolt esetben módosítsa, illetve jogszabályban meghatározott esetben felfüggeszse, vagy lezárja, amelyről az irányító hatóság indoklással ellátott közleményt tesz közzé a www.szechenyi2020.hu oldalon.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy az ÁÚF a www.szechenyi2020.hu honlapon található és általános tájékoztatást nyújt az alábbiakról:

1. Az Útmutató célja, hatálya
2. Kizáró okok listája
3. A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja
 - a) A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja standard eljárásrendben
 - b) A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja egyszerűsített eljárásrendben
 - c) A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja kiemelt eljárásrendben

d) A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja területi kiválasztási eljárásrendben

4. Tájékoztatás kifogás benyújtásának lehetőségéről
5. Tájékoztató támogatói okirat kibocsátásáról vagy a támogatási szerződés megkötéséről
6. A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
7. A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek
8. Tájékoztatás a projektek megvalósításáról, finanszírozásáról, és előrehaladásának követéséről
9. A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató
10. Tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségek
11. A felhívással, a projektkiválasztási eljárással és a projektmegvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok
12. A környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító követelmények

Kérjük, hogy a támogatási kérelmet az útmutatók figyelembevételével készítsék el!

8. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

A) Területsspecifikus mellékletek

- Bács-Kiskun megye
- Baranya megye
- Békés megye (kiemelt és standard eljárásrend szerinti területsspecifikus melléklet)
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye (kiemelt és standard eljárásrend szerinti területsspecifikus melléklet)
- Csongrád megye
- Fejér megye
- Heves megye
- Jász-Nagykun-Szolnok megye
- Komárom-Esztergom megye
- Nógrád megye
- Somogy megye (kiemelt és standard eljárásrend szerinti területsspecifikus melléklet)
- Vas megye
- Veszprém megye (kiemelt és standard eljárásrend szerinti területsspecifikus melléklet)

B) Általános mellékletek

1. Útmutató a Projekt Terv elkészítéséhez, melynek főbb mellékletei:

- a.) Műszaki szakértői nyilatkozat tervezett állapotra (excel) (ami az energetikai melléklet egyik munkalapja)
 - b.) Műszaki szakértői nyilatkozat megvalósított állapotra (excel)
 - c.) Indikátor számítás (excel)
 - d.) Pénzügyi mutató számítás (excel) (ami az energetikai melléklet egyik munkalapja)
 - e.) Nyilatkozatok
2. CBA elemzési útmutató
 3. Konzorciumi megállapodás minták
 4. Támogatási szerződés minta
 5. Jogszabályok és fogalomjegyzék
 6. Kommunikációs csomagok keretében elszámolható költségek felső korlátai
 7. Segédlet a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek megteremtéséhez
 8. Akadálymentesítési feltételek az örökségvédelmi szempontból érintett objektumok esetében